

ZAKON O ZDRAVLJU BILJA

("Službeni glasnik RS", br. 41/2009)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuje se zaštita i unapređenje zdravlja bilja; mere za sprečavanje unošenja, otkrivanje, sprečavanje širenja i suzbijanje štetnih organizama; fitosanitarna kontrola; uslovi za proizvodnju, preradu, doradu, uvoz, skladištenje i promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, kao i uslovi za pružanje usluga u oblasti zaštite zdravlja bilja.

Član 2

Zaštita zdravlja bilja, u smislu ovog zakona, obuhvata:

- 1) zaštitu bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata od štetnih organizama;
- 2) sprečavanje unošenja, širenja štetnih organizama i njihovo suzbijanje primenom fitosanitarnih mera;
- 3) detekciju i determinaciju štetnih organizama;
- 4) omogućavanje optimalne proizvodnje i prometa bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata;
- 5) zaštitu životne sredine od posledica delovanja štetnih organizama;
- 6) mere, uslove i instrumente za održivo upravljanje, očuvanje celovitosti i raznovrsnosti u oblasti zdravlja bilja;
- 7) mere i postupke za zaštitu zdravlja bilja;

8) edukaciju i javno informisanje.

Član 3

Mere i postupci za zaštitu zdravlja bilja iz člana 2. tačka 7) ovog zakona jesu:

- 1) stalni nadzor nad biljem, koji obuhvata gajene kulture (polja, zasadi, plantaže, rasadnici, matični zasadi, staklenici, mrežanici, laboratorije i sl.), spontanu floru, kao i bilje i biljne proizvode u skladištima, procesu dorade, prerade i tokom transporta;
- 2) praćenje prisustva i procena rizika od štetnih organizama i njihovo suzbijanje;
- 3) fitosanitarna kontrola pri uvozu u cilju sprečavanja unošenja i širenja štetnih organizama;
- 4) fitosanitarna kontrola pri izvozu pošiljaka bilja i biljnih proizvoda za koje druge zemlje postavljaju specifične fitosanitarne zahteve;
- 5) posebni fitosanitarni pregledi na prisustvo određenih štetnih organizama putem provere zdravstvenog stanja, praćenja i posebnog nadzora;
- 6) fitosanitarni pregledi, radi izdavanja biljnih pasoša, fitosanitarnih sertifikata i drugih službenih dokumenata i akata;
- 7) sprovođenje inspekcijuskog nadzora radi zaštite zdravlja bilja;
- 8) sprovođenje fitosanitarnih mera;
- 9) laboratorijske analize i testiranje bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama i intenziteta njihove pojave;
- 10) prognoze pojave štetnih organizama, razvoja i kretanja njihove populacije i utvrđivanje optimalnih rokova za njihovo suzbijanje;
- 11) primenjena i druga istraživanja u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja;
- 12) edukacija i davanje saveta i preporuka o štetnim organizmima;
- 13) suzbijanje štetnih organizama primenom dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije, dekontaminacije i primenom drugih postupaka tretiranja.

Značenje pojmova

Član 4

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) *autohtoni organizam* jeste ona vrsta organizma koja je u određenom ekosistemu prirodno prisutna;
- 2) *biljem* se smatraju žive biljke i živi delovi biljaka, uključujući seme;

3) *biljni proizvodi* jesu svi proizvodi biljnog porekla, neprerađeni ili podvrgnuti procesu jednostavne prerade, zbog čega se više ne mogu smatrati biljem, kao i drvo ako zadržava u potpunosti ili delimično, svoju prirodno oblu površinu, sa ili bez kore ili ako je u obliku iverice, strugotine, delića, otpada ili ako se koristi u formi rezane građe, ambalaže, letvica, paleta i materijala za pakovanje u transportu pošiljki, a može da predstavlja rizik po zdravlje bilja;

4) *biljke namenjene za sadnju* jesu:

(1) već zasađene biljke, namenjene da ostanu zasađene ili rasađene posle njihovog unošenja,

(2) biljke koje nisu zasađene, ali su namenjene za sadnju;

5) *biljni pasoš* jeste službeni dokument, isprava ili druga službena oznaka kojom se potvrđuje da bilje, biljni proizvodi i propisani objekti u prometu, ispunjavaju fitosanitarne uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

6) *biološka zaštita* bilja jeste strategija suzbijanja štetnih organizama u poljoprivredi i šumarstvu korišćenjem prirodnih neprijatelja, antagonista ili kompetitora ili njihovih proizvoda i drugih samoreprodukujućih živih bića;

7) *vizuelni pregled* jeste pregled bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata golim okom ili korišćenjem lupa, binokulara ili mikroskopa, bez vršenja laboratorijske analize, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima;

8) *držalac bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata* (u daljem tekstu: držalac bilja) jeste pravno i fizičko lice, odnosno preduzetnik koji je vlasnik ili korisnik bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, odnosno lice koje se bavi proizvodnjom, preradom, doradom, skladištenjem, prometom i uvozom ili ih na drugi način koristi, kao i vlasnik ili korisnik zemljišta na kojem se utvrdi prisustvo štetnih organizama;

9) *zdravlje bilja* jeste zaštita zdravlja bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata od štetnih organizama primenom fitosanitarnih mera;

10) *zemlja porekla* jeste zemlja u kojoj je gajeno bilje ili zemlja u kojoj je gajeno bilje od koga su dobijeni biljni proizvodi ili zemlja gde su biljni proizvodi prvi put izloženi delovanju štetnih organizama;

11) *izveštavanje* jeste službena procedura kojom se uspostavlja tok informacija na propisan način;

12) *izvoz* jeste svaki transport pošiljke izvan teritorije Republike Srbije, što obuhvata reeksport i privremeni izvoz;

13) *introdukovani organizmi* jesu sve vrste organizama koje unosi čovek u odgovarajući ekosistem gde do tog momenta nisu bili prisutni;

14) *mesto proizvodnje* jeste bilo koja proizvodna površina, odnosno objekat koji predstavlja jedinstvenu proizvodnu jedinicu, sa svim pratećim objektima, mehanizacijom i opremom;

- 15) *međunarodno prihvaćeni standardi smernice i preporuke* su oni koje su razrađeni u okviru Sekretarijata Međunarodne konvencije za zaštitu bilja i u saradnji sa regionalnim organizacijama koje deluju u skladu sa međunarodnom konvencijom o zaštiti bilja (IPPC);
- 16) *praćenje zdravstvenog stanja* jeste postupak praćenja i provere fitosanitarnog stanja u Republici Srbiji;
- 17) *provera zdravstvenog stanja* jeste službena procedura kojom se putem vizuelnog pregleda bilja, uzimanja službenih uzoraka i laboratorijskom analizom proverava prisustvo štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima;
- 18) *provoz* jeste svaki transport pošiljke preko teritorije Republike Srbije;
- 19) *propisani objekti* jesu parcele poljoprivrednog i šumskog zemljišta, objekti predviđeni za skladištenje, obradu, doradu i preradu bilja i biljnih proizvoda, ambalaža za pakovanje i transport, kontejneri, zemlja i druge podloge u ili na kojima se biljke gaje ili drugi organizmi, objekti i materijali koji mogu da sadrže i prenose štetne organizme;
- 20) *posebni nadzor* jeste službena procedura koja se sprovodi u utvrđenom vremenskom periodu, radi otkrivanja pojave štetnih organizama ili utvrđivanja osobenosti njihove populacije ili utvrđivanje granice područja koje se smatra zaraženim, napadnutim ili slobodnim od štetnih organizama;
- 21) *pošiljka bilja* jeste određena količina bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koja se transportuje;
- 22) *semenom* se smatra seme u botaničkom smislu koje je namenjeno za setvu;
- 23) *službeni uzorak* jeste uzorak uzet od strane fitosanitarnog inspektora ili lica koje obavlja poslove od javnog interesa;
- 24) *stalni nadzor* jeste službeni proces beleženja, prikupljanja i obrade podataka o prisustvu ili odsustvu štetnih organizama na bazi fitosanitarnih pregleda, praćenja, provere zdravstvenog stanja ili drugih procedura i na osnovu drugih izvora;
- 25) *uvoz pošiljke* jeste svako unošenje pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na teritoriju Republike Srbije, osim provoza;
- 26) *unošenje štetnog organizma* jeste svaki unos štetnog organizma u određeno područje u kome još uvek nije prisutan ili je njegovo prisustvo ograničeno;
- 27) *fitosanitarna mera* jeste službena procedura koja se sprovodi do nivoa neophodnog radi sprečavanja unošenja, odnosno širenja štetnih organizama ili smanjenja ekonomskih šteta prouzrokovanih delovanjem štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima;
- 28) *fitosanitarni pregled* jeste provera dokumentacije, identiteta i zdravstvenog stanja bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, radi utvrđivanja prisustva ili odsustva štetnih organizama, kao i svaka druga provera usaglašenosti sa fitosanitarnim propisima;

29) *fitosanitarni sertifikat* (u daljem tekstu: fitosertifikat) jeste međunarodno uverenje o zdravstvenom stanju pošiljke bilja izdato od strane nadležnog organa za zaštitu bilja zemlje porekla pošiljke i koje prati pošiljku pri izvozu, uvozu i tranzitu;

30) *fitosanitarni sertifikat za reeksport* (u daljem tekstu: fitosertifikat za reeksport) jeste međunarodno uverenje o zdravstvenom stanju pošiljke bilja izdato od strane nadležnog organe zemlje koja nije zemlja porekla, a na čijoj teritoriji je pošiljka uvezena, skladištena, prepakovana ili podeljena i mora da prati pošiljku koja se reeksportuje;

31) *živi delovi* biljaka jesu:

- (1) plodovi, u botaničkom smislu, izuzev onih koji se čuvaju duboko zamrznuti,
- (2) povrće, izuzev onog koje se čuva duboko zamrznuto,
- (3) krtole, čenovi, lukovice, rizomi i ostali podzemni reproduktivni delovi,
- (4) rezano cveće,
- (5) grančice sa lišćem ili iglicama,
- (6) rezano drveće sa lišćem i iglicama,
- (7) živi polen,
- (8) kalem okca, plemke, reznice,
- (9) kulture biljnih tkiva,
- (10) micelije jestivih i lekovitih gljiva, kao i same gljive;

32) *štetni organizam* jeste bilo koja vrsta, soj ili biotip biljaka, životinja ili drugih patogenih organizama koji je štetan za bilje ili biljne proizvode.

Član 5

Zaštitu zdravlja bilja na teritoriji Republike Srbije, u okviru svojih ovlašćenja, obezbeđuju Republika Srbija preko ministarstva nadležnog za poslove zdravlja bilja (u daljem tekstu: Ministarstvo), subjekti koji se upisuju u Registar proizvođača, prerađivača, dorađivača, uvoznika, skladištara i prometnika bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata i drugi subjekti u oblasti zaštite zdravlja bilja.

Subjekti iz stava 1. ovog člana jesu:

- 1) pravna lica koja na osnovu ovog zakona vrše poslove od javnog interesa;
- 2) pravna lica i preduzetnici koji pružaju usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja;
- 3) držaoci bilja.

Ministarstvo i pravna lica koja na osnovu ovog zakona vrše poslove od javnog interesa u vršenju poslova u okviru svojih ovlašćenja koriste službenu oznaku.

Ministar nadležan za poslove zdravlja bilja u poljoprivredi i šumarstvu (u daljem tekstu: ministar) bliže propisuje oblik, veličinu, sadržaj, izgled službene oznake, kao i način upotrebe službene oznake.

Član 6

U ostvarivanju zaštite zdravlja bilja Ministarstvo, pravna i fizička lica odgovorni su za svaku aktivnost, odnosno za nepreduzimanje mera zaštite zdravlja bilja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 7

Ministarstvo sprovodi međunarodne obaveze u skladu sa preporukama IPPC, sporazumom o primeni sanitarnih i fitosanitarnih mera (*SPS agreement*), međunarodnim konvencijama i drugim međunarodnim sporazumima i razmenjuje informacije sa drugim nacionalnim organizacijama odgovornim za zdravlje bilja.

Član 8

Subjekti koji obezbeđuju zaštitu zdravlja bilja dužni su da međusobno sarađuju u obavljanju fitosanitarnih pregleda, praćenja i nadzora nad biljem, biljnim proizvodima i propisanim objektima, radi otkrivanja i izveštavanja o pojavi štetnih organizama i njihovog suzbijanja i iskorenjivanja.

II PRAVA I OBAVEZE DRŽAOCA BILJA

Prava držaoca bilja

Član 9

Držalac bilja ima pravo na:

- 1) pristup informacijama u oblasti zaštite zdravlja bilja;
- 2) informacije o merama u vezi sa pojavom, intenzitetom pojave i opasnosti od štetnih organizama i sprečavanja infekcije, odnosno infestacije na štetnim organizmima;
- 3) stručno usavršavanje.

Obaveze držaoca bilja

Član 10

Držalac bilja dužan je da:

- 1) vrši pregled bilja na obradivim površinama (polja, plantaže, rasadnici, bašte, staklene bašte i sl.), na neobradivim površinama i utrinama (međe, zapuštene površine i sl.), objekata za skladištenje, doradu i preradu bilja i biljnih proizvoda, sredstava za transport bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, kao i bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koje koristi za sopstvene potrebe;
- 2) suzbija štetne organizme koji mogu ugroziti njegovo bilje, biljne proizvode i propisane objekte, kao i bilje, biljne proizvode i propisane objekte drugih držalaca bilja;

- 3) preduzima mere zaštite zdravlja bilja u cilju optimalne proizvodnje bilja;
- 4) vodi evidenciju o preduzetim merama zaštite zdravlja bilja, odnosno o tretiranju bilja i biljnih proizvoda, u polju i zaštićenom prostoru;
- 5) omogućiti fitosanitarni pregled, u skladu sa ovim zakonom;
- 6) o svakoj novoj i neuobičajenoj pojavi štetnog organizma obavesti nadležnog inspektora koji o tome odmah obaveštava Ministarstvo;
- 7) bez odlaganja, preduzme naložene fitosanitarne mere, u skladu sa ovim zakonom.

Ukoliko držalac bilja ne preduzme mere iz stava 1. tač. 2), 3) i 7) ovog člana, nadležni inspektor će narediti njihovo izvođenje o trošku držaoca bilja.

**III SUBJEKTI U OBLASTI ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA KOJI SE UPISUJU U
REGISTAR PROIZVOĐAČA, PRERAĐIVAČA, DORAĐIVAČA, UVOZNIKA,
SKLADIŠTARA I PROMETNIKA BILJA, BILJNIH PROIZVODA I PROPISANIH
OBJEKATA**

Subjekti upisa

Član 11

Proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, koji se nalaze na Listi VA deo I, Listi VA deo II, Listi VB deo I i Listi VB deo II može da se bavi pravno lice i preduzetnik, koji je registrovan u Registar privrednih subjekata i koji je upisan u Registar proizvođača, prerađivača, dorađivača, uvoznika, skladištara i prometnika bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata (u daljem tekstu: Registar) koji vodi Ministarstvo.

Proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji se ne nalaze na Listi VA deo I i Listi VA deo II može da se bavi pravno lice i preduzetnik, koji je registrovan u Registar privrednih subjekata i koji je upisan u Registar iz stava 1. ovog člana.

Pravno lice i preduzetnik iz st. 1. i 2. ovog člana upisuje se u Registar privrednih subjekata u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Proizvodnjom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana koji su namenjeni prometu, može da se bavi i fizičko lice koje je upisano u Registar.

Ministar utvrđuje određene vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz stava 2. ovog člana.

Način upisa

Član 12

Upis u Registar vrši se na osnovu zahteva koji pravno lice, odnosno preduzetnik iz člana 11. ovog zakona podnosi Ministarstvu.

Zahtev za upis u Registar naročito sadrži:

1) podatke o podnosiocu zahteva (naziv, sedište, adresa, matični broj, poreski identifikacioni broj i podatke o odgovornom licu);

2) šifru delatnosti;

3) podatke o odgovornom licu za zdravlje bilja (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj);

4) podatke o poljoprivrednom zemljištu koje se koristi za proizvodnju bilja i nameni korišćenja (katastarska opština i broj katastarske parcele);

5) podatke o obliku i mestu skladištenja, doradi, preradi ili prometu bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata.

Uz zahtev iz stava 2. ovog člana podnosi se i dokaz da odgovorno lice za zdravlje bilja ima radno iskustvo od najmanje godinu dana na poslovima zdravlja bilja.

Fizičko lice za upis u Registar podnosi sledeće podatke, i to: ime i prezime, adresu, jedinstveni matični broj građana, broj iz Registra poljoprivrednih gazdinstava, ako je upisan u njega, kao i podatke iz stava 2. tač. 4) i 5) ovog člana.

Ministarstvo donosi rešenje o upisu u Registar u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice dužno je da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Registar

Član 13

Podaci iz Registra su javni.

Registar se vodi u elektronskoj formi i može se povezivati sa drugim bazama i registrima Ministarstva.

Ministar bliže propisuje sadržinu, način vođenja Registra, kao i obrazac zahteva za upis u Registar.

Obaveze lica upisanih u Registar

Član 14

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice upisano u Registar dužno je da:

1) vodi tačne podatke o proizvodnji, preradi, doradi, skladištenju i prometu bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, koje skladišti, seje, sadi, proizvodi, dorađuje, prerađuje ili stavlja u promet;

2) čuva podatke o mestima gde se bilje, biljni proizvodi ili propisani objekti gaje, proizvode, dorađuju, prerađuju, skladište, čuvaju ili koriste pet godina;

3) redovno vrši vizuelne preglede na prisustvo štetnih organizama na za to propisan način;

4) čuva propisanu dokumentaciju, u skladu sa ovim zakonom pet godina.

Ministar bliže propisuje način vršenja vizuelnih pregleda bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, kao i način dostavljanja podataka.

Brisanje iz Registra

Član 15

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice se briše iz Registra ako:

- 1) donese odluku o prestanku obavljanja delatnosti upisane u Registar;
- 2) u propisanom roku ne prijavi promenu podataka iz člana 12. stav 2. tač. 4) i 5) ovog zakona.

Ministar donosi rešenje o brisanju iz Registra.

IV DRUGI SUBJEKTI U OBLASTI ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA I NJIHOVI ORGANIZACIONI OBLICI

1. Direkcija za nacionalne referentne laboratorije

Član 16

Poslove laboratorijskog ispitivanja i s njima povezane stručne poslove u oblasti zdravlja bilja obavlja Direkcija za nacionalne referentne laboratorije osnovana zakonom kojim se uređuje bezbednost hrane.

Poslovi od javnog interesa

Član 17

Poslovi od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja jesu:

- 1) praćenje i provera zdravstvenog stanja bilja tokom njegovog rasta i razvoja na poljima, u zasadima, objektima i drugim površinama i vođenje evidencije o tome, uključujući i samoniklo bilje;
- 2) praćenje i provera zdravstvenog stanja semena i sadnog materijala voćaka, vinove loze i hmelja na prisustvo štetnih organizama;
- 3) sprovođenje Programa mera zaštite zdravlja bilja;
- 4) prikupljanje bioloških, meteoroloških i drugih podataka radi prognoze pojave štetnih organizama;
- 5) izveštavanje o prisustvu, pojavi i širenju štetnih organizama i prognoza pojave štetnih organizama, razvoja i kretanja njihove populacije i utvrđivanje optimalnih rokova za njihovo suzbijanje;

- 6) rutinske laboratorijske analize službenih uzoraka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, u skladu sa međunarodno prihvaćenim procedurama, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama i intenziteta njihove pojave;
- 7) priprema naučne osnove za donošenje preventivnih mera i Programa mera zaštite zdravlja bilja;
- 8) primenjena i druga istraživanja u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja;
- 9) davanje stručnih mišljenja u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja;
- 10) edukacija držaoca bilja, pružaoca usluga i drugih lica o štetnim organizmima i fitosanitarnim merama;
- 11) sprovođenje stručnog osposobljavanja lica odgovornih za dijagnostiku štetnih organizama i zaštitu zdravlja bilja;
- 12) pripremanje naučne osnove za izradu propisa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja.

Konkurs za obavljanje poslova od javnog interesa

Član 18

Poslovi od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja mogu da se ustupe pravnim licima putem konkursa koji raspisuje Ministarstvo (u daljem tekstu: Pravno lice koje obavlja poslove od javnog interesa) i objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Za poslove od javnog interesa iz člana 17. stav 1. tač. 1), 2) i 6) konkurs se raspisuje na period od najmanje pet godina.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) vrste poslova od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja za koji se konkurs raspisuje;
- 2) period na koji se dodeljuju poslovi od javnog interesa;
- 3) dokaz o ispunjenosti međunarodnih standarda u pogledu tehničke i profesionalne osposobljenosti;
- 4) dokaz o ispunjenosti uslova u pogledu iskustva, rezultata i blagovremenosti u dosadašnjem obavljanju poslova od javnog interesa;
- 5) rok za donošenje i objavljivanje odluke o izboru pravnog lica;
- 6) način obaveštavanja o rezultatima konkursa.

Konkurs iz stava 1. ovog člana sprovodi Komisija koju obrazuje ministar.

Odluku o izboru pravnog lica za obavljanje poslova od javnog interesa donosi ministar.

Rezultati konkursa objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ugovor o obavljanju poslova od javnog interesa

Član 19

Na osnovu odluke o izboru, Ministarstvo sa pravnim licem kome je dodeljeno obavljanje poslova u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja, zaključuje ugovor kojim se utvrđuju:

- 1) poslovi od javnog interesa koji su predmet ugovora;
- 2) odgovorno lice koje će obavljati određene poslove u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja;
- 3) metode, način i postupak obavljanja poslova u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja;
- 4) međusobna prava, obaveze i odgovornosti;
- 5) vreme za koje se zaključuje ugovor;
- 6) način finansiranja poslova od javnog interesa.

Jedinstvene metode, kriterijumi i smernice za obavljanje poslova od javnog interesa

Član 20

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije organizuje i uspostavlja primenu jedinstvenih metoda, kriterijuma i smernica za obavljanje poslova od javnog interesa na području Republike Srbije, koje obavljaju Pravna lica koja obavljaju poslove od javnog interesa.

Pravna lica iz stava 1. ovog člana dužna su da poslove od javnog interesa obavljaju u skladu sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smernicama Direkcije za nacionalne referentne laboratorije.

2. Pružaoci usluga

Usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja

Član 21

Usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja u smislu ovog zakona jesu:

- 1) laboratorijske analize i testiranje bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, radi utvrđivanja prisustva štetnih organizama;
- 2) praćenje i prognoza pojave štetnih organizama, razvoja i kretanja njihove populacije i utvrđivanje optimalnih rokova za njihovo suzbijanje i davanje preporuka u skladu sa tim;

- 3) primenjena i druga istraživanja u oblasti zaštite zdravlja bilja;
- 4) edukacija i davanje saveta i preporuka o štetnim organizmima i njihovom suzbijanju;
- 5) suzbijanje štetnih organizama primenom dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije, dekontaminacije i primenom drugih postupaka tretiranja;
- 6) izdavanje biljnog pasoša.

Registar pružalaca usluga

Član 22

Usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja može da pruža pravno lice i preduzetnik koji je registrovan u Registar privrednih subjekata i koji je upisan u Registar pružalaca usluga u oblasti zaštite zdravlja bilja (u daljem tekstu: Registar pružalaca usluga), koji vodi Ministarstvo.

Pravno lice i preduzetnik iz stava 1. ovog člana upisuje se u Registar pružalaca usluga, ako ispunjava uslove u pogledu objekata, opreme i stručno osposobljenog kadra (u daljem tekstu: pružalac usluga).

Pružalac usluga dužan je da pružanje usluga iz člana 21. tačka 1) ovog zakona usaglasi sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smernicama Direkcije za nacionalne referentne laboratorije.

Ministar bliže propisuje uslove iz stava 2. ovog člana, u zavisnosti od vrste usluga u oblasti zaštite zdravlja bilja.

Ministar rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana.

Sadržaj Registra pružalaca usluga

Član 23

Registar pružalaca usluga naročito sadrži:

- 1) redni broj upisa u Registar pružalaca usluga;
- 2) broj iz Registra privrednih subjekata;
- 3) naziv, sedište i šifru delatnosti;
- 4) vrstu i obim usluga iz oblasti zaštite zdravlja bilja za koju je upisan u Registar pružalaca usluga i područje na kojem se te usluge obavljaju;
- 5) poreski identifikacioni broj;
- 6) podatke o odgovornom licu za pružanje usluga.

Pružalac usluga dužan je da svaku promenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promene.

Podaci iz Registra pružalaca usluga su javni.

Ministar bliže propisuje način upisa u Registar pružalaca usluga, sadržaj i obrazac zahteva, sadržinu, kao i način vođenja Registra pružalaca usluga.

Brisanje iz Registra pružalaca usluga

Član 24

Pružalac usluga se briše iz Registra pružalaca usluga, ako donese odluku o prestanku pružanja usluga za koje je upisan u Registar pružalaca usluga ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 22. st. 2. i 3. ovog zakona.

Ministar donosi rešenje o brisanju iz Registra pružalaca usluga.

Evidencije pružalaca usluga

Član 25

Pružalac usluga u oblasti zdravlja bilja dužan je da vodi evidenciju o izvršenim uslugama u elektronskoj i pisanoj formi na propisanom obrascu.

Za usluge iz člana 21. tačka 2) pružalac usluga je dužan da Ministarstvu dostavlja redovne izveštaje na propisan način i u propisanom roku.

O izvršenim uslugama pružalac usluga iz stava 1. ovog člana dužan je da čuva dokaze pet godina.

Ministar bliže propisuje način vođenja evidencije, sadržinu evidencije, obrazac evidencije, kao i način, sadržinu, obrazac izveštaja i rokove iz stava 2. ovog člana.

V STRUČNI SAVET ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA BILJA

Osnivanje Stručnog saveta za zaštitu zdravlja bilja

Član 26

Radi razmatranja stručnih pitanja, davanja stručnih mišljenja i učešća u realizaciji projektnih zadataka u oblasti zaštite zdravlja bilja, ministar, u skladu sa propisima kojima se uređuje državna uprava, rešenjem osniva posebnu radnu grupu - Stručni savet za zaštitu zdravlja bilja (u daljem tekstu: Stručni savet).

Poslovi Stručnog saveta

Član 27

Stručni savet razmatra stručna pitanja, daje stručna mišljenja i učestvuje u realizaciji projektnih zadataka u vezi sa:

- 1) analizom rizika od unošenja i širenja štetnih organizama i procenom mogućih negativnih posledica po zdravlje bilja;
- 2) dugoročnom strategijom zaštite zdravlja bilja;

- 3) štetnim organizmima za koje se donosi Program mera zaštite zdravlja bilja;
- 4) predloženim listama štetnih organizama i listama bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata;
- 5) planovima i posebnim programima zaštite zdravlja bilja;
- 6) fitosanitarnim merama koje treba doneti ili izmeniti radi unapređenja zaštite zdravlja bilja;
- 7) davanjem preporuka za stručna usavršavanja;
- 8) obavljanjem drugih neophodnih zadataka u pogledu zaštite i unapređenja zaštite zdravlja bilja.

VI STRUČNO USAVRŠAVANJE

Obaveza stručnog usavršavanja

Član 28

Fitosanitarni i šumarski inspektori, kao i lica zaposlena u Ministarstvu koja obavljaju poslove iz oblasti zaštite zdravlja bilja, usavršavaju se i podležu propisanoj proveri znanja u okviru programa koje donosi Ministarstvo.

Lica koja u Pravnim licima koja obavljaju poslove od javnog interesa rade na tim poslovima usavršavaju se i podležu propisanoj proveri znanja u okviru programa koje donosi Ministarstvo u saradnji sa Direkcijom za nacionalne referentne laboratorije.

Pružaoци usluga se usavršavaju i podležu propisanoj proveri znanja u okviru programa koji donosi Ministarstvo u saradnji sa Direkcijom za nacionalne referentne laboratorije.

Obuku držaoca bilja, pružaoca usluga i drugih lica zainteresovanih za štetne organizme koji se nalaze na propisanim listama organizuje i sprovodi Ministarstvo.

VII ZAŠTITA ZDRAVLJA BILJA

1. Mere za sprečavanje unošenja, otkrivanja, sprečavanje širenja i suzbijanje štetnih organizama

Član 29

Radi zaštite zdravlja bilja, kao i radi unapređenja poslova zaštite zdravlja bilja donose se planski dokumenti.

Planski dokumenti iz stava 1. ovog člana su:

- 1) Dugoročna strategija zaštite zdravlja bilja;
- 2) Program mera zaštite zdravlja bilja;
- 3) posebni programi zaštite zdravlja bilja.

Dugoročna strategija zaštite zdravlja bilja

Član 30

Dugoročnu strategiju zaštite zdravlja bilja donosi Vlada za period od pet godina.

Dugoročnom strategijom iz stava 1. ovog člana određuju se interesi Republike Srbije u oblasti zdravlja bilja, obim mera za sprečavanje unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama i način za njihovo sprovođenje, elementi za donošenje programa suzbijanja endemskih i drugih štetnih organizama koji ugrožavaju poljoprivredu i šumarstvo Republike Srbije, kao i način njihovog donošenja.

Dugoročnom strategijom iz stava 1. ovog člana utvrđuje se i obim potrebnih sredstava za njeno sprovođenje koja se obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

Program mera zaštite zdravlja bilja

Član 31

Radi sprečavanja pojave, unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama ministar donosi Program mera zaštite zdravlja bilja (u daljem tekstu: Program mera) najkasnije do kraja januara tekuće godine za koju se donosi.

Štetni organizmi za koje se donosi Program mera utvrđuju se na osnovu mišljenja Stručnog saveta. Mišljenje Stručnog saveta za uključivanje određenih štetnih organizama u Program mera mora da se zasniva na proceni rizika po zdravlje bilja u poljoprivredi i šumarstvu, kao i na preporukama i obavezama koje proističu iz članstva u međunarodnim organizacijama.

Programom mera utvrđuju se konkretne mere, rokovi, način sprovođenja tih mera, subjekti koji će ih sprovoditi, izvori i način obezbeđivanja i korišćenja sredstava, kao i način kontrole sprovođenja mera.

Posebni programi zaštite zdravlja bilja

Član 32

Posebni programi zaštite zdravlja bilja donose se u slučaju potrebe preduzimanja hitnih fitosanitarnih mera usled pojave određenih štetnih organizama, kao i kod sprečavanja širenja, suzbijanja i iskorenjivanja štetnih organizama.

Posebnim programom zaštite zdravlja bilja utvrđuju se konkretne mere, rokovi, način sprovođenja tih mera, subjekti koji će ih sprovoditi, izvori i način obezbeđivanja i korišćenja sredstava, kao i način kontrole sprovođenja mera.

Ministar donosi poseban program zaštite zdravlja bilja.

2. Liste štetnih organizama i liste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata

Član 33

Radi sprečavanja unošenja, sprečavanja širenja i suzbijanja štetnih organizama na teritoriji Republike Srbije utvrđuju se liste štetnih organizama i liste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji mogu biti nosioci štetnih organizama.

Liste štetnih organizama

Član 34

Liste štetnih organizama iz člana 33. ovog zakona utvrđuju se u zavisnosti od stepena rizika za zdravlje i opstanak bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, kao i od ekonomskih šteta koje mogu izazvati, i to:

- 1) Lista IA deo I kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje nije poznato da su prisutni na teritoriji Republike Srbije i čije je unošenje i širenje u Republiku Srbiju zabranjeno;
- 2) Lista IA deo II kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje je poznato da su prisutni na ograničenom području Republike Srbije i čije je unošenje i širenje u Republiku Srbiju zabranjeno;
- 3) Lista IB kojom se utvrđuju štetni organizmi čije je unošenje u određena zaštićena područja i širenje unutar tih područja zabranjeno;
- 4) Lista IIA deo I kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje nije poznato da su prisutni na teritoriji Republike Srbije i čije je unošenje i širenje u Republiku Srbiju zabranjeno, ako su prisutni na određenom bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima;
- 5) Lista IIA deo II kojom se utvrđuju štetni organizmi za koje je poznato da su prisutni na ograničenom području Republike Srbije i čije je unošenje i širenje u Republiku Srbiju zabranjeno, ako su prisutni na određenom bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima;
- 6) Lista IIB kojom se utvrđuju štetni organizmi čije je unošenje u određena zaštićena područja, kao i širenje unutar tih područja zabranjeno, ako su prisutni na određenom bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima.

Ministar propisuje liste štetnih organizama iz stava 1. ovog člana.

Liste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata

Član 35

Liste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji mogu biti nosioci štetnih organizama iz člana 34. ovog zakona, i koji predstavljaju opasnost po zdravlje bilja, su:

- 1) Lista IIIA kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata čiji je uvoz zabranjen u Republiku Srbiju;
- 2) Lista IIIB kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata čije je unošenje zabranjeno u određeno zaštićeno područje;
- 3) Lista IVA deo I kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje su propisani specifični fitosanitarni uslovi pri uvozu;
- 4) Lista IVA deo II kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata namenjenih prometu za koje su propisani specifični fitosanitarni uslovi prilikom premeštanja;
- 5) Lista IVB kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje su propisani specifični fitosanitarni uslovi pri unošenju u određena zaštićena područja;

- 6) Lista VA deo I kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje je obavezan fitosanitarni pregled, radi izdavanja biljnog pasoša;
- 7) Lista VA deo II kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje je obavezan fitosanitarni pregled, radi izdavanja biljnog pasoša kod unošenja u zaštićeno područje;
- 8) Lista VB deo I kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje je pri uvozu obavezan fitosanitarni pregled koje mora da prati fitosanitarni sertifikat;
- 9) Lista VB deo II kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje je pri uvozu u zaštićena područja obavezan fitosanitarni pregled i koje mora da prati fitosanitarni sertifikat za ta područja;
- 10) Lista VI kojom se utvrđuju vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje se mogu primeniti posebni postupci i fitosanitarne mere.

Ministarstvo propisuje liste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz stava 1. ovog člana.

Praćenje zdravstvenog stanja

Član 36

Radi sprečavanja unošenja, otkrivanja, sprečavanja širenja i suzbijanja štetnih organizama na teritoriji Republike Srbije sprovodi se stalni nadzor, kao i fitosanitarne mere, u skladu sa ovim zakonom.

Ministar može da odredi sprovođenje posebnih fitosanitarnih pregleda, radi otkrivanja određenog štetnog organizma na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima.

Pojava štetnih organizama

Član 37

Smatra se da postoji pojava štetnih organizama na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima ako se:

- 1) štetni organizmi sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II pojave na teritoriji Republike Srbije;
- 2) štetni organizmi sa Liste IB i Liste IIB pojave u specifičnim zaštićenim zonama;
- 3) na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima uoči neuobičajena pojava štetnih organizama ili simptomi koji upućuju na sumnju o pojavi štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II, Liste IB i Liste IIB ili organizama štetnih za biljke namenjene sadnji.

U slučaju pojave štetnih organizama iz stava 1. ovog člana na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima držalac bilja dužan je da odmah to prijavi Ministarstvu preko nadležnog inspektora.

Ministar bliže propisuje način prijavljivanja i obrazac prijave iz stava 2. ovog člana.

Detekcija i determinacija štetnih organizama

Član 38

U slučaju sumnje na pojavu štetnih organizama iz člana 37. ovog zakona fitosanitarni inspektor uzima službeni uzorak i dostavlja ga imaoocu javnih ovlašćenja za laboratorijske analize ili Direkcija za nacionalne referentne laboratorije, na ispitivanje.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije potvrđuje ili odbacuje sumnju o prisustvu štetnih organizama i utvrđuje uzrok pojave simptoma.

Sa službenim uzorcima postupa se tako da se obezbedi identitet uzorka i izbegne opasnost od širenja štetnog organizma.

Mere u slučaju pojave, odnosno infekcije štetnim organizmom

Član 39

Kada se, na osnovu rezultata ispitivanja, utvrdi infekcija štetnim organizmom sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II ili štetnim organizmom sa Liste IB i Liste IIB u zaštićenoj zoni, fitosanitarni inspektor je dužan da, zavisno od okolnosti naredi jednu ili više fitosanitarnih mera, i to: tretiranje, uništenje ili drugačije uklanjanje štetnog organizma, zaraženog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, radi sprečavanja širenja, suzbijanja ili eradikacije štetnog organizma.

U slučaju infekcije štetnim organizmima sa listi iz stava 1. ovog člana, držalac bilja dužan je da:

- 1) zaštititi bilje, biljne proizvode i propisane objekte primenom fitosanitarnih mera naloženim od strane fitosanitarnog inspektora;
- 2) spreči kontakt zaraženog bilja sa drugim biljem, biljnim proizvodima i propisanim objektima na koje se zaraza može preneti.

O pojavi, intenzitetu infekcije, fitosanitarnim merama i opasnosti od štetnog organizma Ministarstvo obaveštava ostale subjekte i držaoce bilja i upoznaje ih sa preporučenim merama međunarodnih organizacija za zaštitu bilja, a radi sprečavanja infekcije, odnosno infestacije štetnim organizmima.

Ministar određuje mere koje se preduzimaju u slučaju pojave štetnog organizma iz stava 1. ovog člana.

Analiza rizika

Član 40

Analiza rizika obuhvata procenu bioloških i drugih naučnih i ekonomskih podataka o tome da li neki štetni organizam treba da bude regulisan i da li za njega treba da se primeni posebna fitosanitarna mera ili postupak.

Regulisanim štetnim organizmom iz stava 1. ovog člana smatra se svaki štetni organizam sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II, Liste IB i Liste IIB ili štetni organizam koji svojim prisustvom na biljkama namenjenim za sadnju prouzrokuje neprihvatljive ekonomske štete.

Analiza rizika se vrši u skladu sa Programom mera.

Postupak analize rizika obuhvata procenu mogućnosti unošenja, odomaćivanja ili širenja regulisanih štetnih organizama, u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima, smernicama i preporukama.

Upravljanje rizikom jeste određivanje i sprovođenje fitosanitarnih mera.

Ministar bliže propisuje uslove i način sprovođenja postupka analize rizika i upravljanja rizikom.

Evidencija o pojavama i nalazima štetnih organizama

Član 41

Ministarstvo vodi evidenciju o pojavi, unošenju, širenju, nalazima i primenjenim merama radi suzbijanja štetnih organizama i nalazima štetnih organizama, kao i druge evidencije o stalnom nadzoru.

Ministar propisuje sadržinu i način vođenja evidencija iz stava 1. ovog člana.

Objavljivanje podataka o štetnim organizmima

Član 42

Zabranjeno je neovlašćeno davati ili objavljivati podatke o prvoj pojavi štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II.

Ministar bliže propisuje način objavljivanja podataka o prvoj pojavi štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II.

Posebno regulisana područja

Član 43

Posebno regulisano područje je zaraženo područje, ugroženo područje ili područje bez štetnih organizama u kojem se zaštita zdravlja bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sprovodi putem posebnog nadzora.

Ministar propisuje način određivanja granica zaraženog, ugroženog i područja bez štetnih organizama, mere otkrivanja, sprečavanja širenja i suzbijanja za svaki štetni organizam, uslove za okončanje naložene mere, kao i način obaveštavanja o preduzetim merama i prestanak mera.

Poseban nadzor nad određenim štetnim organizmima se vrši u skladu sa Programom mera.

Kad se posebnim nadzorom utvrdi prisustvo štetnog organizma, fitosanitarni inspektor označava mesto zaraze i zavisno od vrste štetnog organizma i vrste posebno regulisanog područja naređuje odgovarajuće mere držaocima bilja.

Ministar određuje granice zaraženog, ugroženog ili područja bez štetnih organizama.

Zaštićeno područje

Član 44

Zaštićeno područje jeste teritorija na kojoj nije utvrđeno prisustvo jednog ili više štetnih organizama, iako su postojali povoljni uslovi za njihovu pojavu, odnosno teritorija na kojoj postoji opasnost od zaraze pojedinim štetnim organizmima pod povoljnim ekološkim uslovima na određenim vrstama bilja, a prisustvo tih štetnih organizama do sada nije utvrđeno.

U zaštićenom području u kojem prisustvo jednog ili više štetnih organizama nije utvrđeno, iako su postojali povoljni uslovi za njihovu pojavu, Ministarstvo obezbeđuje stalno praćenje radi mogućeg otkrivanja pojave onih štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim.

U zaštićenom području u kojem postoji opasnost od zaraze pojedinim štetnim organizmima pod povoljnim ekološkim uslovima na određenim vrstama bilja, a prisustvo tih štetnih organizama do sada nije utvrđeno na teritoriji Republike Srbije, Ministarstvo obezbeđuje periodično praćenje radi mogućeg otkrivanja pojave onih štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim.

Ako se u zaštićenom području utvrdi prisustvo jednog ili više štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim, a fitosanitarne mere za njihovo iskorenjivanje nisu preduzimate ili su preduzimate, ali su bile neefikasne u periodu od najmanje dve uzastopne godine, ta teritorija gubi status zaštićenog područja.

Ministar propisuje uslove i način utvrđivanja zaštićenog područja, listu zaštićenih područja, uslove i način praćenja radi mogućeg otkrivanja pojave onih štetnih organizama za koje je to područje proglašeno zaštićenim, kao i brisanje zaštićenog područja sa liste zaštićenih područja.

Naknada štete

Član 45

Držalac bilja koji proizvodi bilje, biljne proizvode i propisane objekte ima pravo na naknadu štete, ako je:

1) odmah prijavio pojavu ili sumnju na pojavu štetnih organizama sa Liste IA deo I i štetne organizme sa Liste IA deo II, za koje je ministar propisao određene mere iskorenjivanja ili sprečavanja njihovog širenja, ili u slučaju zaštićene zone štetne organizme sa Liste IB i Liste IIB;

2) sproveo sve mere zaštite zdravlja bilja, kao i naređene fitosanitarne mere.

Sredstva za isplatu naknade štete se obezbeđuju u budžetu Republike Srbije.

Naknada štete iz stava 1. ovog člana se ne isplaćuje ako je štetni organizam pronađen pri fitosanitarnom pregledu bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata pri uvozu u Republiku Srbiju i za vreme carinskog nadzora.

Držalac uništenog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata podnosi zahtev za naknadu štete Ministarstvu.

Zahtev za naknadu štete podnosi se u roku od 30 dana od dana uručenja rešenja o uništenju bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata.

Uz zahtev za naknadu štete podnosi se propisana dokumentacija.

Visinu naknade štete utvrđuje ministar.

Ministar bliže propisuje uslove, postupak, način određivanja visine naknade štete i potrebnu dokumentaciju za naknadu štete za štetne organizme sa listi iz stava 1. tačka 1) ovog člana, kao i vrste štetnih organizama sa Liste IA deo II.

3. Zabrane i ograničenja

Zabrana unošenja i širenja štetnih organizama

Član 46

Zabranjeno je unošenje štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II na teritoriju Republike Srbije i njihovo širenje putem bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata.

Zabranjeno je unošenje štetnih organizama sa Liste IB i Liste IIB u zaštićeno područje i njihovo širenje putem bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata u zaštićenom području.

Ako postoji opasnost po zdravlje bilja može da se zabrani ili ograniči unošenje i širenje drugih vrsta štetnih organizama, i to:

- 1) za koje se sumnja da su štetni za bilje, biljne proizvode i propisane objekte, a nisu navedeni u listama iz st. 1. i 2. ovog člana;
- 2) za štetne organizme navedene u Listi IIA deo I, Listi IIA deo II i Listi IIB za koje se sumnja da su štetni za bilje, biljne proizvode i propisane objekte koji nisu navedeni u ovim listama;
- 3) za štetne organizme navedene u listama iz st. 1. i 2. ovog člana ako su ti organizmi u kulturi i ako se proceni da su u tom stanju štetni za bilje, biljne proizvode i propisane objekte.

Ministar propisuje Merila za sprečavanje i ograničavanje unošenja i sprečavanje i ograničavanje širenja drugih vrsta štetnih organizama iz stava 3. ovog člana.

Zabrana uvoza bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata

Član 47

Zabranjuje se uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIA.

Zabranjuje se uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIB u zaštićeno područje, za koje je to područje proglašeno zaštićenim.

Ministar rešenjem može da dozvoli uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIA i Liste IIIB, pod uslovom da su gajeni, proizvedeni ili su se koristili u pograničnom području susedne zemlje, radi upotrebe na obližnjim lokacijama u

graničnom području Republike Srbije i ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama.

Rešenje iz stava 3. ovog člana sadrži naziv lokacije i ime korisnika.

Ministar bliže propisuje način i uslove iz stava 3. ovog člana.

Ministarstvo vodi evidenciju o izvršenom uvozu iz stava 3. ovog člana.

Zabrana uvoza i prometa bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji ne zadovoljavaju specifične fitosanitarne zahteve

Član 48

Zabranjuje se uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II koji ne ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove.

Zabranjuje se uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IVB koji ne ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove u zaštićeno područje i njihov promet u zaštićenom području.

Uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji se ne nalaze na listama iz st. 1. i 2. ovog člana, može da se zabrani ako se propisanom analizom rizika utvrdi da postoji opasnost po zdravlje bilja na teritoriji Republike Srbije.

Ministar rešenjem može da dozvoli uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IVA deo I, Liste IVA deo II i Liste IVB pod uslovom da su gajeni, proizvedeni ili su se koristili u pograničnom području susedne zemlje, radi upotrebe na obližnjim lokacijama u graničnom području Republike Srbije i ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama.

Rešenje iz stava 4. ovog člana sadrži naziv lokacije i ime korisnika.

Ministar bliže propisuje način i uslove iz stava 4. ovog člana.

Ministarstvo vodi evidenciju o izvršenom uvozu iz stava 4. ovog člana.

Izuzeci za ogleda, istraživački rad i rad na klonskoj selekciji

Član 49

Unošenje štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II, Liste IB i Liste IIB, kao i uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIA, Liste IIIB, Liste IVA deo I, Liste IVA deo II i Liste IVB, može da vrši pravno lice:

- 1) za potrebe ogleda ili u naučne svrhe ili za rad na klonskoj selekciji;
- 2) koje je tehnički osposobljeno u skladu sa međunarodnim standardima, smernicama i preporukama da spreči opasnost od širenja štetnog organizma;
- 3) koje ima odobrenje za uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, odnosno štetnih organizama;

4) koje ima fitosertifikat.

Odobrenje za uvoz iz stava 1. tačka 3) ovog člana izdaje Ministarstvo na zahtev pravnog lica.

Zahtev naročito sadrži:

1) podatke o podnosiocu zahteva;

2) podatke o štetnom organizmu, odnosno bilju, biljnim proizvodima ili propisanim objektima;

3) svrhu unošenja štetnog organizma, odnosno bilja, biljnih proizvoda ili propisanih objekata.

Uz zahtev iz stava 3. ovog člana se prilaže dokument o potrebi unošenja štetnih organizama, odnosno uvoza bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz stava 1. tačka 1) ovog člana.

Ministarstvo vodi evidenciju o uvozu iz stava 2. ovog člana.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu tehničke osposobljenosti iz stava 1. tačka 2) ovog člana i obrazac zahteva iz stava 3. ovog člana.

Izuzeci za provoz

Član 50

Odredbe čl. 46, 47. i 48. ovog zakona ne odnose se na provoz pošiljki bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata.

Izuzeci za male količine

Član 51

Odredbe čl. 47. i 48. ovog zakona ne odnose se na male količine bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, ako se koriste za neindustrijske i nekomercijalne svrhe ili se koriste za konzumaciju tokom putovanja, pod uslovom da nema opasnosti od širenja štetnih organizama.

VIII PROMET BILJA, BILJNIH PROIZVODA I PROPISANIH OBJEKATA

Uslovi za promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata

Član 52

Bilje, biljni proizvodi i propisani objekti sa Liste VA deo I i seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II mogu da se stave u promet posle izvršenog fitosanitarnog pregleda, samo ako je za njih prikačen biljni pasoš ili ako je prikačen za pakovanje ili prati prevozno sredstvo.

Odredbe stava 1. ovog člana ne odnose se na promet malih količina bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata ako se koriste za neindustrijske i nekomercijalne svrhe

ili se koriste za konzumaciju tokom putovanja, pod uslovom da nema opasnosti od širenja štetnih organizama.

Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VA deo I i Liste VA deo II koje se stavljaju u promet, a namenjene su za ogleda, odnosno naučne svrhe ili rad na klonskoj selekciji podležu fitosanitarnom pregledu i prati ih biljni pasoš.

Promet kroz zaštićeno područje

Član 53

Bilje, biljni proizvodi ili propisani objekti sa Liste VA deo II i seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II mogu da se stave u promet u zaštićenom području i unutar tog područja, posle izvršenog fitosanitarnog pregleda, samo ako je biljni pasoš za zaštićeno područje prikačen za pošiljku, odnosno prati prevozno sredstvo.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na slučaj ako se promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji prolaze kroz zaštićeno područje i izlaze iz njega vrši na način kojim se sprečava unošenje i širenje štetnih organizama.

Ministar bliže propisuje način stavljanja u promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana.

Fitosanitarni pregled u proizvodnji, doradi, preradi, skladištenju i prometu

Član 54

Fitosanitarnom pregledu podležu bilje, biljni proizvodi i propisani objekti na mestu proizvodnje, prometa, dorade, prerade i skladištenja.

Bilje, biljni proizvodi i propisani objekti sa Liste VA deo I, namenjeni prometu, ambalaža u koju su pakovani i prevozno sredstvo kojim se prevoze, podležu fitosanitarnom pregledu, u celini ili na osnovu reprezentativnog uzorka, radi utvrđivanja da:

- 1) nisu zaraženi štetnim organizmima sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II;
- 2) ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove sa Liste IVA deo II.

Bilje, biljni proizvodi i propisani objekti sa Liste VA deo II koji se stavljaju u promet u zaštićeno područje podležu fitosanitarnom pregledu, radi utvrđivanja da:

- 1) nisu zaraženi štetnim organizmima sa Liste IB i Liste IIB;
- 2) ispunjavaju specifične fitosanitarne uslove sa Liste IVB.

Fitosanitarnom pregledu podležu i određene vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz člana 11. stav 5. ovog zakona.

Fitosanitarni pregledi iz st. 2. i 3. ovog člana moraju se obavljati redovno, u propisanim vremenskim periodima, najmanje jednom godišnje, na propisan način.

Povremeni fitosanitarni pregled

Član 55

Pored fitosanitarnog pregleda iz člana 54. ovog zakona, radi obezbeđivanja zdravlja bilja, vrše se i povremeni fitosanitarni pregledi bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, kao i uzimanje i testiranje službenih uzoraka na mestu gde se oni premeštaju, uzgajaju, proizvode, prerađuju, skladište, prodaju ili na drugi način upotrebljavaju, uključujući i objekte kupaca.

Ako se na osnovu fitosanitarnih pregleda iz stava 1. ovog člana utvrdi da nisu ispunjeni fitosanitarni uslovi, nadležni inspektor može da naredi sledeće mere:

- 1) tretiranje bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata;
- 2) premeštanje do mesta gde se vrši industrijska prerada;
- 3) uništavanje bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata.

Ministar bliže propisuje uslove za obavljanje fitosanitarnog pregleda, način obavljanja fitosanitarnog pregleda, kao i povremenog fitosanitarnog pregleda i rokove za njihovo sprovođenje.

Uslovi za izdavanje biljnog pasoša

Član 56

Biljni pasoš za bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VA deo I i Liste VA deo II i seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II može da izda pravno lice ili preduzetnik koji ima zaposleno lice sa dozvolom za izdavanje biljnog pasoša.

Ministarstvo izdaje dozvolu iz stava 1. ovog člana na period od tri godine.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se licu koje ima završen poljoprivredni fakultet smer zaštite bilja, odnosno za oblast šumarstva završen šumarski fakultet sa položenim ispitom iz zaštite bilja, koje se najmanje tri godine bavi biljnom proizvodnjom za tu vrstu bilja i koje je položilo stručni ispit iz oblasti zdravlja bilja.

Stručni ispit

Član 57

Stručni ispit iz člana 56. stav 3. ovog zakona polaže se pred ispitnom komisijom koju obrazuje ministar.

Organizovanje i obavljanje polaganja stručnog ispita iz stava 1. ovog člana obavlja Ministarstvo.

Ministar propisuje program, organizaciju polaganja stručnog ispita, sastav i rad ispitne komisije, sadržaj stručnog ispita, obrazac zahteva za polaganje stručnog ispita, obrazac zapisnika o polaganju stručnog ispita, obrazac uverenja o položenom stručnom ispitu i način polaganja stručnog ispita.

Obnavljanje dozvole za izdavanje biljnog pasoša

Član 58

Lice iz člana 56. stava 3. ovog zakona može da obnovi dozvolu podnošenjem zahteva najkasnije 90 dana pre isteka roka važenja postojeće dozvole.

Obnavljanje dozvole iz stava 1. ovog člana vrši se:

- 1) proverom stručnog znanja iz oblasti zdravlja bilja;
- 2) proverom rada za period za koji je dozvola izdata.

Ministar bliže propisuje način i postupak provere stručnog znanja, kao i provere rada.

Oduzimanje dozvole za izdavanje biljnog pasoša

Član 59

Dozvola za izdavanje biljnog pasoša oduzima se:

- 1) na zahtev imaoaca dozvole;
- 2) ako je imalac dozvole pravosnažno osuđen za prekršaj propisan ovim zakonom.

Ministar je dužan da u roku od osam dana od dana podnošenja zahteva, odnosno dana saznanja o donošenju akta iz stava 1. tačka 2) ovog člana, donese rešenje o oduzimanju dozvole za izdavanje biljnog pasoša.

Evidencija o dozvolama

Član 60

Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim, obnovljenim i oduzetim dozvolama za izdavanje biljnog pasoša.

Vrste biljnog pasoša

Član 61

Biljni pasoš koji se izdaje za bilje, biljne proizvode i propisane objekte iz člana 56. stav 1. ovog zakona može da bude:

- 1) standardni biljni pasoš;
- 2) biljni pasoš za zaštićeno područje;
- 3) zamena biljnog pasoša.

Za seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II etiketa izdata u skladu sa propisima o semenu može da se smatra biljnim pasošem.

Pravno lice, odnosno preduzetnik iz člana 56. stav 1. je dužno da vodi evidenciju o izdatim biljnim pasošima i da tu evidenciju čuva pet godina.

Ministar bliže propisuje sadržinu, obrazac biljnog pasoša po vrstama bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, način izdavanja biljnog pasoša, kao i sadržinu i način vođenja evidencije i obrazac evidencije.

Izdavanje biljnog pasoša

Član 62

Pravno lice, odnosno preduzetnik iz člana 56. stav 1. može da izda biljni pasoš za sopstvenu proizvodnju ako je upisano u Registar.

Pružaoци usluga mogu da izdaju biljni pasoš pravnom licu, preduzetniku, odnosno fizičkom licu upisanom u Registar.

Biljni pasoš može da izda i fitosanitarni ili šumarski inspektor, ako na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde se obavlja proizvodnja, prerada, dorada, skladištenje i promet nema pružaoца usluga koji ima zaposleno lice sa dozvolom za izdavanje biljnog pasoša.

Fitosanitarni inspektor može da izda biljni pasoš i za onaj deo bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, za koje ne postoji sumnja da su zaraženi, i ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama ukoliko se prilikom fitosanitarnog pregleda utvrdi da je deo bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji se proizvode, prerađuju, skladište, dorađuju ili koriste, zaraženi štetnim organizmima sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IB, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II ili Liste IIB.

Zamena biljnog pasoša

Član 63

Ako se pošiljka deli na više pojedinačnih pošiljki ili se više pojedinačnih pošiljki ili njihovih delova združuje u jednu pošiljku, odnosno ako se zdravstveno stanje pošiljke promeni, izdaje se zamena biljnog pasoša za novu pošiljku, na zahtev pravnog lica, preduzetnika, odnosno fizičkog lica upisanog u Registar.

Ako se zdravstveno stanje pošiljke iz stava 1. ovog člana menja fitosanitarni inspektor izdaje zamenu biljnog pasoša posle izvršenog fitosanitarnog pregleda.

Ministar bliže propisuje uslove pod kojima se može izdati zamena biljnog pasoša i način izdavanja zamene biljnog pasoša.

Obaveze lica upisanog u Registar koje se odnose na izdavanje biljnog pasoša

Član 64

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice upisano u Registar dužno je da:

- 1) obezbedi izdavanje biljnog pasoša u skladu sa ovim zakonom;
- 2) prijavi fitosanitarnom inspektoru da namerava da stavi u promet bilje, biljne proizvode i propisane objekte u zaštićeno područje;
- 3) čuva dokumenta vezana za izdavanje biljnog pasoša pet godina;
- 4) prijavi Ministarstvu sve promene koje se odnose na izdavanje biljnog pasoša;
- 5) koristi biljni pasoš u skladu sa ovim zakonom.

Ministar bliže propisuje način i rokove za prijavljivanje promena, odnosno stavljanja u promet u zaštićeno područje, kao i način upotrebe biljnog pasoša iz stava 1. ovog člana.

Obaveze kupca bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata

Član 65

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice dužno je da za kupljeno bilje, biljne proizvode i propisane objekte za koje se izdaje biljni pasoš, isti čuva godinu dana.

IX FITOSANITARNA KONTROLA U MEĐUNARODNOM PROMETU

Mesto ulaska

Član 66

Bilje, biljni proizvodi i propisani objekti podležu pri uvozu fitosanitarnom pregledu na graničnim prelazima.

Uvoz, provoz i izvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata može se vršiti preko graničnih prelaza na kojima postoji organizovana fitosanitarna inspekcija i koji ispunjavaju higijensko tehničke i radne uslove.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, uvoz određenog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata može se vršiti i preko graničnih prelaza na kojima nije organizovana fitosanitarna inspekcija, a koji se za tu namenu rešenjem ministra, privremeno otvaraju.

Pošiljke koje ne podležu fitosanitarnom pregledu, a koje su upakovane u drveni materijal, mogu se uvoziti preko graničnih prelaza, na kojima je organizovana carinska služba.

Ministar određuje granične prelaze iz stava 2. ovog člana.

Ministar bliže propisuje higijensko tehničke, radne i druge uslove koje moraju da ispunjavaju granični prelazi iz stava 2. ovog člana.

Fitosanitarni pregled prilikom uvoza

Član 67

Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VB deo I i Liste VB deo II koje se uvoze, njihova ambalaža, kao i prevozno sredstvo kojima se prevoze podležu carinskom nadzoru i obaveznom fitosanitarnom pregledu, izvršenom u celini ili na osnovu reprezentativnog uzorka.

Pošiljka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VB deo I može da se uvozi ako:

- 1) nije zaražena štetnim organizmima sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I i Liste IIA deo II;
- 2) ima fitosertifikat;

3) ne sadrži bilje, biljne proizvode ili propisane objekte sa Liste IIIA;

4) ispunjava specifične fitosanitarne uslove sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II.

Pošiljka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VB deo I i Liste VB deo II može da se uvozi u zaštićeno područje, ako:

1) nije zaražena štetnim organizmima sa Liste IB i Liste IIB;

2) ima fitosertifikat;

3) ne sadrži bilje, biljne proizvode ili propisane objekte sa Liste IIIB;

4) ispunjava specifične fitosanitarne uslove sa Liste IVB.

Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji nisu navedeni u Listi VB deo I i Listi VB deo II, a mogu biti potencijalni domaćini regulisanih štetnih organizama koje se uvoze, ambalaža u kojoj se uvoze i ako je neophodno vozilo kojim se prevoze, mogu da se uvoze ako se posle fitosanitarnog pregleda izvršenom u celini ili na osnovu reprezentativnog uzorka utvrdi da ispunjavaju uslove iz stava 2. tač. 1), 3) i 4) ovog člana.

Ako se za pošiljke koje se uvoze ne može utvrditi vrsta ili rod bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata ili njihovo poreklo smatraće se da se pošiljka nalazi na Listi VB deo I i Listi VB deo II.

Fitosanitarne mere zemlje izvoznice, posebno one koje se odnose na ispunjavanje specifičnih fitosanitarnih uslova sa Liste IVA deo I, Liste IVA deo II i Liste IVB pri uvozu, smatraće se istovetnim fitosanitarnim merama propisanim u Republici Srbiji ako zemlja izvoznica objektivno dokaže da su zasnovane na naučnim dokazima i da se njihovom primenom postižu isti rezultati. Tokom fitosanitarnog pregleda uzimaće se u obzir specifičnosti u pogledu agronomskih i ekoloških uslova zemlje izvoznice, odnosno prihvaćće se status područja bez štetnih organizama, ako je ono priznato u skladu sa standardima koji su u skladu sa Međunarodnom konvencijom o zaštiti bilja.

Ministar bliže propisuje vrste bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz stava 4. ovog člana.

Spisak bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz st. 2, 3. i 4. ovog člana Ministarstvo dostavlja carinskom organu.

Procena rizika i smanjena učestalost pregleda

Član 68

Fitosanitarni pregled pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata može se obavljati sa smanjenom učestalošću:

1) ako je na osnovu dogovora sa nadležnim organom za zaštitu zdravlja bilja zemlje izvoznice fitosanitarni pregled već obavljen u zemlji iz koje se pošiljka uvozi, od strane nadležnog organa zemlje uvoznice;

2) na osnovu procene rizika;

3) na osnovu sporazuma zaključenim sa zemljom iz koje se pošiljka uvozi, a koji se zasniva na istovetnosti fitosanitarnih mera i postupanja u Republici Srbiji i zemlji izvoznici, odnosno u zemlji provoza na sprečavanju unošenja, širenja i suzbijanja štetnih organizama.

Ministar propisuje uslove i način vršenja procene rizika iz stava 1. tačka 2) ovog člana i utvrđuje spisak bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koje se pregledi vrše sa smanjenom učestalošću.

Ogledi, naučnoistraživački rad i rad na klonskoj selekciji

Član 69

Fitosanitarnom pregledu podležu i štetni organizmi sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II, Liste IB i Liste IIB, kao i bilje, biljni proizvodi i propisani objekti sa Liste IIIA, Liste IIIB, Liste IVA deo I, Liste IVA deo II, Liste VB, Liste VA deo I, Liste VA deo II, Liste VB deo I, Liste VB deo II i Liste VI, koji se uvoze za potrebe ogleda, naučnoistraživačkog rada i klonske selekcije.

Pošiljke iz stava 1. ovog člana mora da prati fitosertifikat, kao i odobrenje za uvoz koje izdaje Ministarstvo.

Izuzeci od fitosanitarnog pregleda

Član 70

Fitosanitarni pregled nije obavezan za uvoz male količine bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata, koji se koriste za neindustrijske i nekomercijalne svrhe ili se koriste za konzumaciju tokom putovanja, pod uslovom da nema opasnosti od širenja štetnih organizama.

Ministar bliže propisuje način i uslove za uvoz malih količina bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata i određuje male količine za pojedine vrste bilja i biljnih proizvoda iz stava 1. ovog člana.

Ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama Ministarstvo može, fizičkom licu sa prebivalištem u pograničnom području, dozvoliti uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VB deo I i Liste VB deo II bez fitosertifikata i fitosanitarnog pregleda, ako je stupanjem na snagu ovog zakona vlasnik poljoprivrednog, odnosno šumskog zemljišta u pograničnom području susedne države, pod uslovom da se to bilje, biljni proizvodi i propisani objekti koriste u mestu prebivališta fizičkog lica.

Fitosertifikat

Član 71

Bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VB deo I i Liste VB deo II mora da prati fitosertifikat, odnosno fitosertifikat za reeksport.

Pošiljke iz stava 1. ovog člana koje, posle izdavanja fitosertifikata u zemlji porekla budu pretovarene, skladištene, prepakovane ili podeljene u nekoj drugoj zemlji koja nije zemlja porekla, moraju imati, pored originalnog fitosertifikata, odnosno overene kopije fitosertifikata i fitosertifikat za reeksport, odnosno overenu kopiju fitosertifikata, svake zemlje uvoznice.

Fitosertifikat i fitosertifikat za reeksport mora biti izdat u skladu sa Međunarodnom Konvencijom za zaštitu bilja, mora da bude originalan, izdat za jednog primaoca i overen na propisan način, obeležen serijskim brojem, obavezno pisan na srpskom jeziku i jednom od jezika koji su službeno prihvaćeni u međunarodnom prometu.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, prihvata se i fitosertifikat izdat u zemlji izvoznici koja nije potpisnik Međunarodne konvencije za zaštitu bilja, pod uslovima koje propiše ministar.

Ako su ispunjeni propisani uslovi, prihvata se elektronska forma fitosertifikata.

U izuzetnim slučajevima može se prihvatiti i službeno overena kopija fitosertifikata, pod uslovima koje propiše ministar.

Ako su za bilje, biljne proizvode i propisane objekte za koje se izdaje fitosertifikat propisani specifični fitosanitarni uslovi sa Liste IVA deo I, Liste IVA deo II i Liste IVB nadležni organ zemlje porekla izdaje fitosertifikat. Kada specifični fitosanitarni uslovi mogu biti potvrđeni i van zemlje porekla, fitosertifikat može izdati zemlja izvoznica.

Fitosertifikat i fitosertifikat za reeksport prestaju da važe ako pošiljka za koju su izdati nije napustila teritoriju zemlje u roku od 14 dana od dana izdavanja.

Ministar bliže propisuje sadržaj i obrazac fitosertifikata i fitosertifikata za reeksport, kao i uslove pod kojima se prihvata elektronska forma fitosertifikata.

Obaveze uvoznika

Član 72

Deklarant dužan je da:

- 1) fitosanitarnom inspektorju najavi prispeće pošiljke iz člana 67. ovog zakona;
- 2) u propisanom roku podnese zahtev za njen pregled;
- 3) omogući sve potrebne uslove za obavljanje fitosanitarnog pregleda;
- 4) sprovede sve naložene mere od strane fitosanitarnog inspektora.

Carinski organ ne može preduzimati radnje predviđene pravilima odgovarajućeg carinskog postupka, osim za pošiljke u provozu, dok fitosanitarni inspektor ne obavi fitosanitarni pregled pošiljke i ne potvrdi njenu zdravstvenu ispravnost.

Ako pošiljka pristigne na granični prelaz koji nije određen za vršenje fitosanitarnog pregleda, carinski organ zabraniće uvoz i uputiti pošiljku na najbliži prelaz na kome je organizovana fitosanitarna inspekcija.

Ukoliko na granični prelaz pristigne pošiljka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIA ili Liste IIIB, a uvozi se u zaštićeno područje, carinski organ zabraniće uvoz takve pošiljke i obavestiće nadležnog fitosanitarnog inspektora.

Pregled drvenog materijala koji se koristi za pakovanje ili kao pomoćno sredstvo u transportu onih pošiljaka koje ne podležu fitosanitarnom pregledu, obavlja carinski organ, koji utvrđuje da li drveni materijal ispunjava standard ISPM 15.

Ministar bliže propisuje način najavljivanja pošiljke, obrazac zahteva za pregled pošiljke, rok za njegovo podnošenje, kao i uslove koje uvoznik mora da obezbedi radi obavljanja fitosanitarnog pregleda.

Procedura uvoza

Član 73

Ako prilikom obavljanja fitosanitarnog pregleda pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata posumnja na prisustvo štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IB, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II i Liste IIB i čije prisustvo nije moguće utvrditi prilikom pregleda na graničnom prelazu, fitosanitarni inspektor uzima službeni uzorak i dostavlja ga referentnoj laboratoriji na laboratorijsku analizu.

Ako na graničnom prelazu ne postoje uslovi za fitosanitarni pregled pošiljke u skladu sa ovim zakonom, a ne postoji opasnost od širenja štetnih organizama koji ugrožavaju zdravlje bilja, fitosanitarni pregled pošiljaka može se obaviti u određenim mestima unutar Republike Srbije u odredišnoj carinarnici.

Pošiljku bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz st. 1. i 2. ovog člana, fitosanitarni inspektor rešenjem o prevozu propušta do odredišne carinarnice, gde je ista pod carinskim nadzorom do završetka pregleda.

Zabranjeno je svako premeštanje, deljenje ili uzorkovanje pošiljke iz stava 3. ovog člana.

Ministar bliže propisuje uslove, način i postupak vršenja fitosanitarnog pregleda, način uzorkovanja i slanja uzoraka, kao i broj i veličinu uzoraka.

Odobrenje ili odbijanje uvoza

Član 74

Fitosanitarni inspektor će posle izvršenog pregleda pošiljki iz člana 68. ovog zakona, odnosno posle dobijanja rezultata laboratorijske analize iz člana 73. stav 1. ovog zakona dozvoliti uvoz pošiljke izdavanjem rešenja o dozvoli uvoza ili overom carinske dokumentacije, pečatom četvrtastog oblika, pri čemu će overiti i fitosertifikat ili fitosertifikat za reeksport pečatom fitosanitarne inspekcije sa navedenim datumom ulaska.

Ministar bliže propisuje sadržaj i veličinu pečata kojim se overava carinska dokumentacija.

Mere pri uvozu

Član 75

Ako se fitosanitarnim pregledom utvrdi da nisu ispunjeni uslovi iz člana 67. ovog zakona, fitosanitarni inspektor rešenjem će narediti jednu ili više fitosanitarnih mera:

- 1) zabranu uvoza pošiljke ili dela pošiljke na teritoriju Republike Srbije;
- 2) uništavanje pošiljke ili dela pošiljke;
- 3) tretiranje radi suzbijanja štetnih organizama;
- 4) promenu namene za pošiljku;
- 5) karantinski nadzor za pošiljku, do dobijanja rezultata laboratorijske analize.

Ako je fitosanitarnim pregledom utvrđeno da je deo pošiljke zaražen štetnim organizmima, uvoz ostatka pošiljke može biti odobren ako ne postoji sumnja na prisustvo štetnih organizama u tom delu pošiljke i ako ne postoji rizik od širenja štetnih organizama.

U slučaju da se donosi mera zabrane uvoza, fitosanitarni inspektor stavlja na fitosertifikat, odnosno fitosertifikat za reeksport trouglasti pečat, čime fitosertifikat postaje nevažeći.

Fitosanitarni inspektor je obavezan da na propisanom obrascu obavesti Ministarstvo o svim slučajevima iz stava 1. ovog člana.

Ministar propisuje oblik i sadržinu pečata iz stava 3. ovog člana, kao i izgled i sadržinu obrasca iz stava 4. ovog člana.

Zamena biljnog pasoša fitosertifikatom

Član 76

Po donošenju rešenja iz člana 74. stav 1. ovog zakona za bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VA deo I i Liste VA deo II, fitosanitarni inspektor dozvoljava promet pošiljke na teritoriji Republike Srbije sa fitosertifikatom koji zamenjuje biljni pasoš.

Ako se pošiljka iz stava 1. ovog člana podeli na više pojedinačnih pošiljki ili se više pojedinačnih pošiljki združuje u jednu pošiljku, biljni pasoš se mora izdati za svaku novu pošiljku.

Ako se u postupku iz stava 2. ovog člana zdravstveno stanje pošiljke menja, biljni pasoš se može izdati samo ako se izvrši fitosanitarni pregled.

Slobodne zone

Član 77

Za pošiljke koje se uvoze u slobodne zone ili slobodna carinska skladišta na teritoriji Republike Srbije, primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na uvoz, ako pregled nije izvršen na granici.

Pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koje se skladište, pakuju, prerađuju i obrađuju u slobodnim zonama ili carinskim skladištima, podležu fitosanitarnom pregledu.

Izvoz

Član 78

Ako država uvoznica zahteva fitosertifikat za pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koje se izvoze, fitosanitarni inspektor vrši pregled pošiljke radi izdavanja fitosertifikata.

Kada se pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata skladište, prepakuju ili dele na teritoriji Republike Srbije, a država uvoznica zahteva fitosertifikat, fitosanitarni inspektor će izvršiti pregled pošiljke radi izdavanja fitosertifikata za reeksport.

Obaveze izvoznika

Član 79

Zahtev za izdavanje fitosertifikata izvoznik je dužan da podnese Ministarstvu najmanje 24 sata pre utovara.

Zahtev za izdavanje fitosertifikata naročito sadrži:

1) podatke o podnosiocu zahteva: naziv pravnog lica, odnosno preduzetnika, sedište ili ime i prezime fizičkog lica i adresu;

2) podatke o pošiljci.

Izvoznik je dužan da obezbedi uvid u svu raspoloživu dokumentaciju, kao i da obezbedi sve potrebne uslove za vršenje fitosanitarnog pregleda.

Fitosanitarnom pregledu podležu bilje, biljni proizvodi, propisani objekti, ambalaža, prevozno sredstvo, a prema potrebi i skladište, zemljište i mesto proizvodnje sa kojeg bilje, biljni proizvodi i propisani objekti potiču.

Ako se fitosanitarnim pregledom utvrdi da nisu ispunjeni specifični fitosanitarni uslovi zemlje uvoznice, fitosanitarni inspektor će narediti mere, radi ispunjenja specifičnih fitosanitarnih uslova ili odbiti izdavanje fitosertifikata.

Ministar bliže propisuje način, mesto i postupak vršenja fitosanitarnog pregleda iz stava 4. ovog člana, kao i obrazac i sadržaj zahteva za izdavanje fitosertifikata.

Provoz

Član 80

Pošiljka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz člana 67. ovog zakona koja je u provozu ne podleže fitosanitarnom pregledu.

Ako pošiljka iz stava 1. ovog člana nije pakovana na način kojim se sprečava širenje štetnih organizama, ili ako se iz bilo kog razloga istovara, deli, kombinuje sa drugim pošiljkama ili prepakuje, na teritoriji Republike Srbije, carinski organ dužan je da prijavi pošiljku za pregled nadležnom fitosanitarnom inspektoru.

Ministar propisuje način postupanja sa pošiljkama u provozu iz stava 2. ovog člana, kao i način vršenja fitosanitarnog pregleda.

Troškovi pri uvozu, izvozu i provozu

Član 81

Troškove nastale zbog primene fitosanitarnih mera pri uvozu, izvozu i provozu pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata plaća uvoznik ili izvoznik.

X BIOLOŠKA ZAŠTITA ZDRAVLJA BILJA

Član 82

Za potrebe biološke zaštite bilja u zaštićenom prostoru ili na otvorenom dozvoljeno je uzgajanje, unošenje i korišćenje organizama autohtonih i introdukovanih vrsta navedenih u listama koje donosi ministar uz saglasnost ministra nadležnog za zaštitu životne sredine.

Ministarstvo izdaje dozvolu za unošenje, uzgajanje i korišćenje organizama iz stava 1. ovoga člana na osnovu ocene prihvatljivosti utvrđene propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Naučnoistraživačkim ustanovama može se izdati dozvola za unošenje, uzgajanje i korišćenje organizama introdukovanih vrsta koje nisu navedene u listi iz stava 1. ovoga člana, ako su namenjeni u eksperimentalne, istraživačke i razvojne svrhe za potrebe biološke zaštite bilja. Dozvola se izdaje na osnovu ocene prihvatljivosti iz stava 2. ovog člana.

Za dobijanje dozvole iz st. 2. i 3. ovoga člana, pravno lice i preduzetnik mora ispunjavati propisane uslove u pogledu objekata, opreme i stručne osposobljenosti.

Ministar bliže propisuje uslove u pogledu objekata, opreme i stručne osposobljenosti koje mora da ispunjava pravno lice i preduzetnik iz stava 4. ovog člana.

Ministarstvo vodi evidenciju o unošenju, uzgajanju i korišćenju organizama autohtonih i introdukovanih vrsta.

Sadržaj i obrazac zahteva za dobijanje dozvole za unošenje, uzgajanje i korišćenje organizama iz st. 1. i 3. ovog člana propisuje ministar uz saglasnost ministra nadležnog za zaštitu životne sredine.

XI PODACI I INFORMACIJE

Prikupljanje i korišćenje podataka

Član 83

Radi analize i praćenja primene mera zaštite zdravlja bilja, Ministarstvo vodi baze podataka u skladu sa ovim zakonom i koristi podatke u skladu sa drugim propisanim bazama podataka.

Ministarstvo koristi osnovne topografske planove, topografske grafikone, mape i digitalne ortofoto mape.

Baze podataka vezane za zaštitu zdravlja bilja moraju biti povezane sa Registrom poljoprivrednih gazdinstava koji vodi Ministarstvo.

Način povezivanja baze podataka, kao i način prikupljanja i korišćenja podataka iz drugih baza podataka uređuju se posebnim propisom.

Prosleđivanje podataka

Član 84

Ministarstvo može prosleđivati podatke iz svojih registara i baza podataka drugim državnim organima i organima lokalne samouprave, ako je to neophodno za donošenje pravno definisanih ciljeva, kao i nosiocima poslova od javnog interesa, ako je to u svrhu obezbeđivanja zaštite zdravlja bilja.

Podaci iz baza podataka vezanih za zaštitu zdravlja bilja mogu koristiti pravno zainteresovana lica u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, moraju biti korišćeni za svrhu za koju su dati i ne mogu se prosleđivati drugim licima.

Informacioni sistemi

Član 85

Ministarstvo uspostavlja i održava informacione sisteme u oblasti zdravlja bilja.

Direkcija za nacionalne referentne laboratorije, Pravna lica koja obavljaju poslove od javnog interesa i pružaoci usluga u oblasti zdravlja bilja dužni su da vode evidencije, spiskove i baze podataka usklađene i povezane sa informacionim sistemom Ministarstva i u obavezi su da ih čuvaju i ažuriraju.

Ministarstvo će obezbediti usklađivanje i povezivanje informacionog sistema iz stava 1. ovog člana sa drugim informacionim sistemima Ministarstva, kao i sa međunarodnim informacionim sistemima u oblasti zdravlja bilja.

Ministar propisuje način povezivanja informacionih sistema, kao i uslove za čuvanje evidencija, spiskova i baza podataka.

Međunarodna razmena podataka i informacija

Član 86

Na međunarodnom nivou, razmena informacija i podataka koju vrši Ministarstvo obuhvata posebno:

- 1) centralnu organizaciju;
- 2) spisak graničnih prelaza preko kojih se može obavljati uvoz;
- 3) listu štetnih organizama nad kojima se vrši nadzor;
- 4) pojavu ili prisustvo štetnih organizama navedenih u listama propisanim ovim zakonom, na delu teritorije na kojem njihovo prisustvo ranije nije bilo poznato i preduzete mere;
- 5) pojavu i širenje štetnih organizama koji predstavljaju potencijalni rizik;

- 6) bilo koju pojavu štetnih organizama u zaštićenoj zoni za koju je ona proglašena kao takva;
- 7) rezultate sistematskog nadzora u zaštićenim zonama;
- 8) podzakonske propise koji se donose na osnovu ovog zakona;
- 9) slučajeve u kojima su pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata presretani usled neusaglašenosti sa odredbama ovog zakona na zahtev međunarodnih tela i organizacija.

Podaci i informacije biće prosleđeni u saglasnosti sa međunarodnim konvencijama i sporazumima obavezujućim za Republiku Srbiju.

XII SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE MERA ZAŠTITE ZDRAVLJA BILJA

Član 87

Sredstva za obavljanje poslova od javnog interesa, kao i sredstva za sprovođenje mera zaštite zdravlja bilja obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Član 88

Pravna lica, preduzetnici i fizička lica plaćaju naknadu za:

- 1) izvršene fitosanitarne preglede pošiljki prilikom uvoza;
- 2) izvršene fitosanitarne preglede pošiljki u međunarodnom prometu i izdavanje fitosertifikata i fitosertifikata za reeksport;
- 3) izvršene fitosanitarne preglede bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata u proizvodnji i prometu i izdavanje biljnog pasoša;
- 4) izvršene fitosanitarne preglede objekata radi upisa u Registar pružalaca usluga;
- 5) laboratorijske analize i testiranje uzoraka uzetih za utvrđivanje prisustva štetnih organizama u slučaju kada je rezultat analize ili testiranja za to pravno lice, preduzetnika ili fizičko lice nepovoljan, osim kada je to ovim zakonom drukčije propisano;
- 6) izvršene fitosanitarne preglede semena, rasada i sadnog materijala voćaka, vinove loze i hmelja na prisustvo štetnih organizama, kao i laboratorijske analize i testiranje istih;
- 7) izvršeni fitosanitarni pregled za izdavanje zamene biljnog pasoša;
- 8) izdavanje rešenja o ispunjenosti fitosanitarnih uslova propisanih ovim zakonom.

Sredstva ostvarena od naknada iz stava 1. ovog člana prihod su budžeta Republike Srbije i koriste se za sprovođenje mera zaštite zdravlja bilja.

Visinu naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje Vlada.

Troškovi sprovođenja fitosanitarnih mera kod držaoca bilja padaju na njihov teret, osim kada je to ovim zakonom drukčije propisano.

Član 89

Troškove upravnog postupka snosi podnosilac zahteva, i to za:

- 1) izdavanje rešenja za upis u Registar pružalaca usluga;
- 2) zahtev za dostavu podataka iz oblasti zdravlja bilja;
- 3) izdavanje odobrenja za uvoz pošiljke.

Sredstva iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva uplaćuje na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda budžeta Republike Srbije.

Visina troškova utvrđuje se u skladu sa propisima o naknadama troškova u upravnom postupku.

XIII NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 90

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona Ministarstvo vrši preko fitosanitarnih inspektora.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega, koji se odnose na štetne organizme šumskog bilja koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona Ministarstvo vrši preko šumarskih inspektora.

Poslove fitosanitarnog inspektora može da obavlja diplomirani inženjer poljoprivrede, smer zaštite bilja, voćarsko-vinogradarski, ratarski ili opšti sa najmanje tri godine radnog iskustva i položenim državnim stručnim ispitom.

Službena legitimacija i službeno odelo

Član 91

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora, fitosanitarni inspektor mora da ima službenu legitimaciju.

Fitosanitarni inspektor obavlja poslove fitosanitarnog nadzora u propisanom službenom odelu.

Ministar bliže propisuje obrazac i sadržaj legitimacije, izgled službenog odela fitosanitarnog inspektora, kao i način vođenja evidencije o izdatim legitimacijama.

Prava i dužnosti fitosanitarnog i šumarskog inspektora

Član 92

U vršenju poslova inspekcijskog nadzora, fitosanitarni inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) kontroliše da li držalac bilja ispunjava obaveze iz člana 10. ovog zakona;
- 2) proverava da li su proizvođači, prerađivači, dorađivači, skladištari, uvoznici i prometnici propisanih vrsta bilja i biljnih proizvoda i propisanih objekata upisani u Registar;
- 3) kontroliše ispunjenost uslova iz člana 12. stav 2. tač. 4) i 5) ovog zakona;
- 4) kontroliše da li pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice ispunjava obaveze iz člana 14. ovog zakona;
- 5) kontroliše ispunjavanje ugovornih obaveza dodeljenih putem javnog konkursa;
- 6) kontroliše da li je pružalac usluga upisan u Registar pružalaca usluga;
- 7) kontroliše ispunjenost uslova iz člana 22. stav 2. ovog zakona;
- 8) kontroliše vođenje evidencije, način vođenja evidencije, kao i dostavljanje izveštaja o izvršenim uslugama u skladu sa članom 25. st. 1. i 2. ovog zakona;
- 9) kontroliše da li pružalac usluga čuva dokaze o izvršenim uslugama pet godina;
- 10) kontroliše sprovođenje Programa mera i posebnih programa zaštite zdravlja bilja;
- 11) uzima službeni uzorak bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata bez naknade njihove vrednosti, u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 12) kontroliše izvršenje naloženih mera u slučaju pojave štetnih organizama, kao i sprečavanje kontakta zaraženog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na koje se zaraza može preneti;
- 13) vrši poseban nadzor nad štetnim organizmima, u skladu sa Programom mera;
- 14) kontroliše ispunjenost uslova za unošenje štetnih organizama, odnosno uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za potrebe ogleda, istraživački rad ili rad na klonskoj selekciji;
- 15) kontroliše proizvodnju, doradu, preradu, skladištenje i promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata;
- 16) kontroliše da li bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VA deo I i Liste VA deo II prati u prometu biljni pasoš, odnosno seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II etiketa iz člana 61. stav 2. ovog zakona;
- 17) vrši fitosanitarni, kao i povremeni fitosanitarni pregled bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na mestu gde se ono proizvodi, premešta, prerađuje, dorađuje, skladišti, prodaje, kao i kod kupaca bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata;
- 18) kontroliše ispunjenost uslova za izdavanje biljnog pasoša;
- 19) kontroliše vođenje evidencije o izdatim biljnim pasošima, kao i čuvanje te evidencije;

- 20) kontroliše način izdavanja biljnog pasoša;
- 21) izda biljni pasoš u skladu sa članom 62. st. 3. i 4. ovog zakona;
- 22) kontroliše izvršenje obaveza pravnog lica, preduzetnika odnosno fizičkog lica upisanog u Registar u vezi sa izdavanjem biljnog pasoša, u skladu sa odredbama člana 64. ovog zakona;
- 23) kontroliše da li pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice za kupljeno bilje, biljne proizvode i propisane objekte čuva biljni pasoš godinu dana;
- 24) vrši fitosanitarni pregled bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VB deo I i Liste VB deo II, kao i pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji nisu navedeni na Listi VB deo I i Listi VB deo II, a mogu biti potencijalni domaćini regulisanih štetnih organizama, na graničnom prelazu;
- 25) vrši fitosanitarni pregled štetnih organizama i bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz člana 69. ovog zakona;
- 26) kontroliše da li se bilje, biljni proizvodi i propisani objekti uvezeni u skladu sa odredbama člana 70. stav 3. ovog zakona koriste u mestu prebivališta fizičkog lica koje ih je uvezlo;
- 27) izdaje fitosertifikat i fitosertifikat za reeksport;
- 28) kontroliše izvršenje obaveza uvoznika, odnosno carinskog agenta iz člana 72. stav 1. ovog zakona;
- 29) kontroliše međunarodna uverenja i druga dokumenta koja prate pošiljku pri uvozu;
- 30) kontroliše ispunjenost uslova za dobijanje dozvole za uzgajanje, unošenje i korišćenje organizama autohtonih i introdukovanih vrsta;
- 31) vrši kontrolu uvoza, gajenja i korišćenja organizama namenjenih biološkoj zaštiti bilja;
- 32) kontroliše čuvanje dokumentacije u skladu sa ovim zakonom;
- 33) obračunava naknade za izvršene fitosanitarne preglede pošiljke u proizvodnji i prometu;
- 34) kontroliše izvršavanje mera po ovom zakonu.

U vršenju poslova inspekcijuskog nadzora, šumarski inspektor ima pravo i dužnost da:

- 1) kontroliše proizvodnju, promet i korišćenje šumskog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na prisustvo štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona;
- 2) vrši fitosanitarni, kao i povremeni fitosanitarni pregled šumskog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na prisustvo štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona, na mestu gde se ono proizvodi, dorađuje, prerađuje, skladišti i prodaje, kao i kod kupaca šumskog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata;

- 3) uzima službeni uzorak šumskog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na prisustvo štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona, bez naknade njihove vrednosti, u skladu sa odredbama ovog zakona;
- 4) kontroliše izvršenje naloženih mera u slučaju pojave štetnih organizama, koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona, kao i sprečavanje kontakta zaraženog šumskog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata na koje se zaraza može preneti;
- 5) izda biljni pasoš, u skladu sa članom 62. stav 3. ovog zakona;
- 6) kontroliše sprovođenje posebnih programa zaštite zdravlja bilja u oblasti šumarstva koji se donose za štetne organizme koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona.

Mere koje nalaže fitosanitarni i šumarski inspektor

Član 93

U vršenju poslova iz člana 92. stav 1. ovog zakona fitosanitarni inspektor može da:

- 1) zabrani unošenje štetnih organizama sa listi propisanih ovim zakonom i regulisanih štetnih organizama;
- 2) zabrani uvoz i promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom;
- 3) privremeno zabrani gajenje biljnih vrsta na mestu proizvodnje koji su potencijalni domaćini štetnih organizama;
- 4) naredi fitosanitarne mere u skladu sa međunarodnim smernicama i preporukama na bilju, biljnim proizvodima i propisanim objektima, u proizvodnji, doradi, prometu, preradi, skladištenju, uvozu i izvozu, u slučaju sumnje da su zaraženi štetnim organizmima;
- 5) naredi promenu namene za bilje, biljne proizvode i propisane objekte ako utvrdi da tim postupkom neće doći do širenja štetnih organizama;
- 6) naredi uništavanje bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata u proizvodnji, doradi, preradi, skladištenju i prometu i kada postoji rizik od širenja štetnih organizama ili kada nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom;
- 7) naredi uništavanje pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata pri uvozu kada postoji rizik od širenja štetnih organizama ili kada nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom;
- 8) naredi zabranu premeštanja, deljenja i uzorkovanja pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata do završetka fitosanitarnog pregleda;
- 9) privremeno zabrani proizvodnju, preradu ili promet u celosti i delimično, sve dok se ne utvrdi da više ne postoji opasnost od širenja štetnih organizama;
- 10) zabrani izdavanje biljnog pasoša u slučajevima kada nisu ispunjeni uslovi za njegovo izdavanje;

11) naredi mere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti kada u postupku nadzora utvrdi da propis o zdravlju bilja nije primenjen ili je nepravilno primenjen;

12) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, prijavu za privredni prestup i krivičnu prijavu zbog povrede odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;

13) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

U vršenju poslova iz člana 92. stav 2. ovog zakona šumarski inspektor može da:

1) privremeno zabrani proizvodnju, preradu ili promet u celosti i delimično, šumskog bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sve dok ne utvrdi da više ne postoji opasnost od širenja štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona;

2) naloži mere u slučaju pojave štetnih organizama koji nisu navedeni u listama iz člana 34. ovog zakona;

3) podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i prijavu za privredni prestup zbog povrede odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu njega;

4) naredi druge mere i preduzme druge radnje, u skladu sa ovim zakonom.

Mere iz stava 1. tač. od 1) do 11) i tačka 13) i stava 2. tač. 1), 2) i 4) ovog člana nalažu se rešenjem fitosanitarnog, odnosno šumarskog inspektora.

Nadležnost za rešavanje o žalbi

Član 94

Na rešenje fitosanitarnog inspektora, odnosno šumarskog inspektora može se izjaviti žalba ministru u roku od osam dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

XIV KAZNE NE ODREDBE

Krivično delo

Član 95

Ko protivno propisima o zabrani unošenja i širenja štetnih organizama ili uvoza bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iste unese, širi ili uveze u Republiku Srbiju ili zaštićeno područje kazniće se za krivično delo zatvorom do jedne godine.

Privredni prestup

Član 96

Novčanom kaznom od 300.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

- 1) se bavi proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata navedenih u Listi VA deo I, Listi VA deo II, Listi VB deo I i Listi VB deo II, a nije upisano u Registar (član 11. stav 1);
- 2) se bavi proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i drugih propisanih objekata koji se ne nalaze na Listi VA deo I i Listi VA deo II, a nije upisano u Registar (član 11. stav 2);
- 3) se u obavljanju poslova od javnog interesa ne usaglasi sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smernicama Direkcije za nacionalne referentne laboratorije (član 20. stav 2);
- 4) pruža usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja, a nije upisano u Registar pružalaca usluga (član 22. stav 1);
- 5) pružanje usluga iz člana 21. stav 1. tačka 1) ovog zakona nije usaglasilo sa jedinstvenim metodama, kriterijumima i smernicama Direkcije za nacionalne referentne laboratorije (član 22. stav 3);
- 6) pruža usluge iz oblasti zaštite bilja na području koje nije prijavilo, kao područje na kojem pruža usluge iz oblasti zaštite zdravlja bilja, odnosno pruža ih u većem obimu od određenog ili pruža vrstu usluga za koju nije upisano (član 23. stav 1. tačka 4);
- 7) neovlašćeno daje ili objavljuje podatke o prvoj pojavi štetnih organizama navedenih u Listi IA deo I, Listi IA deo II, Listi IIA deo I i Listi IIA deo II (član 42. stav 1);
- 8) vrši unos štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II, Liste IB i Liste IIB, odnosno uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIA, Liste IIIB, Liste IVA deo I, Liste IVA deo II i Liste IVB, suprotno odredbama člana 49. stav 1. ovog zakona;
- 9) van određenih graničnih prelaza i bez fitosanitarnog pregleda uveze, proveze ili izveze pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata (član 66. st. 1. i 2);
- 10) vrši uvoz pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VB deo I i Liste VB deo II, odnosno pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji nisu navedeni u Listi VB deo I i Listi VB deo II, suprotno odredbama člana 67. ovog zakona;
- 11) vrši uvoz štetnih organizama sa Liste IA deo I, Liste IA deo II, Liste IIA deo I, Liste IIA deo II, Liste IB i Liste IIB, odnosno bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IIIA, Liste IIIB, Liste IVA deo I, Liste IVA deo II, Liste VB, Liste VA deo I, Liste VA deo II, Liste VB deo I, Liste VB deo II i Liste VI za potrebe ogleda, naučnoistraživačkog rada i klonske selekcije, bez izvršenog fitosanitarnog pregleda, fitosertifikata, kao i bez odobrenja za uvoz (član 69);
- 12) vrši premeštanje, deljenje ili uzorkovanje pošiljke bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata za koju je rešenjem o prevozu određen carinski nadzor do završetka pregleda (član 73. stav 4);
- 13) unosi, uzgaja ili koristi organizme autohtonih i introdukovanih vrsta koji su navedeni u listama, a za to nema dozvolu, odnosno ne ispunjava propisane uslove u pogledu objekata, opreme i stručne osposobljenosti (član 82. st. 2. i 4);

14) unese, uzgaja ili koristi organizme introdukovanih vrsta koji nisu navedeni u listama i te vrste ne koristi za eksperimentalne, istraživačke i razvojne svrhe za potrebe biološke zaštite bilja (član 82. stav 3);

15) ne postupi po rešenju inspektora, u skladu sa ovim zakonom.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50.000 do 200.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Za radnje iz stava 1. ovog člana, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mera zabrane pravnom licu da se bavi određenom privrednom delatnošću, odnosno zaštitna mera zabrane odgovornom licu da vrši određene dužnosti, u trajanju od šest meseci do sedam godina.

Prekršaj pravnog lica

Član 97

Novčanom kaznom od 150.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne preduzme radnje iz člana 10. stav 1. tač. 2), 4), 5) i 7) ovog zakona;
- 2) ne prijavi Ministarstvu promenu podataka, odnosno ne prijavi ih u roku od 15 dana (član 12. stav 6. i član 23. stav 2);
- 3) ne vrši, odnosno na propisan način ne vrši obaveze iz člana 14. stav 1. ovog zakona;
- 4) ne vodi evidenciju o izvršenim uslugama ili ne dostavlja izveštaje Ministarstvu na propisan način i u propisanom roku (član 25. st. 1. i 2);
- 5) ne čuva dokaze o izvršenim uslugama pet godina u skladu sa članom 25. stav 3. ovog zakona;
- 6) ne sprovede naložene mere od strane fitosanitarnog inspektora, odnosno ne spreči kontakt zaraženog bilja drugim biljem, biljnim proizvodima i drugim propisanim objektima na koje se zaraza može preneti (član 39. stav 2);
- 7) ne sprovede naložene mere od strane fitosanitarnog inspektora u posebno regulisanom području (član 43. stav 4);
- 8) postupi suprotno odredbama iz člana 46. stav 3. ovog zakona;
- 9) uvozi ili vrši promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II koje ne ispunjava specifične fitosanitarne uslove (član 48. stav 1);
- 10) uvozi ili vrši promet bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste IVB koje ne ispunjava specifične fitosanitarne uslove u zaštićeno područje (član 48. stav 2);
- 11) stavi u promet bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VA deo I i seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II suprotno odredbama člana 52. ovog zakona;

12) bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VA deo II i seme sa Liste IVA deo I i Liste IVA deo II stavi u promet u zaštićenom području i unutar tog područja suprotno odredbi člana 53. stav 1. ovog zakona;

13) ne sprovede naložene mere od strane fitosanitarnog inspektora (član 55. stav 2);

14) izda biljni pasoš, a nema zaposleno lice koje ima dozvolu za izdavanje biljnog pasoša (član 56. stav 1);

15) ne vodi evidenciju o izdatim biljnim pasošima, odnosno tu evidenciju ne čuva pet godina (član 61. stav 3);

16) izda biljni pasoš suprotno odredbi člana 62. stav 1. ovog zakona;

17) izda zamenu biljnog pasoša, a nije izvršen fitosanitarni pregled pošiljke čije se zdravstveno stanje promenilo (član 63);

18) postupi suprotno odredbama člana 64. stav 1. ovog zakona;

19) za kupljeno bilje, biljne proizvode i propisane objekte za koje se izdaje biljni pasoš isti ne čuva godinu dana (član 65);

20) postupi suprotno odredbi člana 72. stav 1. ovog zakona;

21) izda biljni pasoš za bilje, biljne proizvode i propisane objekte sa Liste VA deo I i Liste VA deo II za pošiljke čije je zdravstveno stanje promenjeno, a nije izvršen fitosanitarni pregled (član 76. stav 3);

22) ne obezbedi uvid u svu raspoloživu dokumentaciju, kao i ako ne obezbedi sve potrebne uslove za vršenje fitosanitarnog pregleda (član 79. stav 3).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara i odgovorno lice u pravnom licu.

Prekršaj preduzetnika

Član 98

Novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako učini radnje iz člana 96. stav 1. tač. 1), 2), 4), 6), 7), 9), 10) i 15) i člana 97. stav 1. tač. 8), 9), 10), 14) i 16) ovog zakona.

Član 99

Novčanom kaznom od 50.000 do 400.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik ako učini radnje iz člana 96. stav 1. tač. 12) i 13) i člana 97. stav 1. tač. 1), 2), 3), 4), 5), 6), 7), 11), 12), 13), 15), 17), 18), 19), 20), 21) i 22) ovog zakona.

Prekršaj fizičkog lica

Član 100

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako se bavi proizvodnjom i prometom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata iz člana 11. st. 1. i 2, a nije upisano u Registar (član 11. stav 4).

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 96. stav 1. tač. 9) i 15) i člana 97. stav 1. tač. 9), 10), 11) i 12) ovog zakona.

Član 101

Novčanom kaznom od 5.000 do 30.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) ne prijavi Ministarstvu promenu podataka, odnosno ne prijavi ih u roku od 15 dana (član 12. stav 6);

2) je izvršilo uvoz bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata u skladu sa članom 70. stav 3. ovog zakona, a to bilje, biljne proizvode i propisane objekte ne koristi u mestu prebivališta.

Novčanom kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj fizičko lice ako učini radnje iz člana 97. stav 1. tač. 1), 3), 6), 7), 8), 13), 18), 19) i 22) ovog zakona.

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za usklađivanje pravnog lica, preduzetnika, odnosno fizičkog lica upisanog u Registar sa odredbama ovog zakona

Član 102

Pravno lice i preduzetnik koji se bave proizvodnjom, preradom, doradom, uvozom, skladištenjem i prometom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VA deo I, Liste VA deo II, Liste VB deo I i Liste VB deo II, kao i određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koji nisu navedeni u Listi VA deo I i Listi VA deo II dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Fizičko lice koje se bavi proizvodnjom bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata sa Liste VA deo I i Liste VA deo II, kao i određenih vrsta bilja, biljnih proizvoda i propisanih objekata koje nije navedeno na Listi VA deo I i Listi VA deo II, a koje je namenjeno prometu dužno je da se uskladi sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za usklađivanje pravnog lica i preduzetnika koji pruža usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja

Član 103

Pravno lice i preduzetnik koji pružaju usluge u oblasti zaštite zdravlja bilja dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Povezivanje podataka iz registara u Ministarstvu

Član 104

Pravno lice i preduzetnik upisani u Registar proizvođača sadnog materijala voćaka, vinove loze i hmelja shodno odredbama Zakona o sadnom materijalu voćaka, vinove loze i hmelja ("Službeni glasnik RS", broj 18/05), odnosno i Registar proizvođača semena, rasada, micelija jestivih i lekovitih gljiva i u Registar dorađivača semena, shodno odredbama Zakona o semenu ("Službeni glasnik RS", broj 45/05) danom stupanja na snagu ovog zakona postaju upisani u Registar.

Fizičko lice upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava shodno odredbama Uredbe o Registru poljoprivrednih gazdinstava ("Službeni glasnik RS", br. 119/08, 21/09 i 36/09) danom stupanja na snagu ovog zakona postaje upisano u Registar.

Nastavljanje obavljanja poslova od javnog interesa do raspisivanja konkursa

Član 105

Pravno lice za koje je na osnovu Zakona o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98 i 26/98 - ispravka i "Službeni glasnik RS", broj 101/05 - dr. zakon) utvrđeno da ispunjava uslove za obavljanje zdravstvenog stanja bilja, do raspisivanja konkursa za obavljanje poslova od javnog interesa u oblasti dijagnostike štetnih organizama i zaštite zdravlja bilja, obavljaće zdravstveni pregled bilja.

Primena podzakonskih akata

Član 106

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi doneti na osnovu Zakona o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98 i 26/98 - ispravka i "Službeni glasnik RS", broj 101/05 - dr. zakon) i Zakona o zaštiti bilja od bolesti i štetočina ("Službeni glasnik SRS", br. 14/84 i 6/89 - dr. zakon, "Službeni glasnik RS", br. 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon i 48/94 - dr. zakon i "Službeni glasnik RS", broj 101/05 - dr. zakon), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Prestanak važenja ranijih zakona

Član 107

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe:

- 1) Zakona o zaštiti bilja od bolesti i štetočina ("Službeni glasnik SRS", br. 14/84 i 6/89 - dr. zakon, "Službeni glasnik RS", br. 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon i 48/94 - dr. zakon i "Službeni glasnik RS", broj 101/05 - dr. zakon);
- 2) Zakona o zaštiti bilja ("Službeni list SRJ", br. 24/98 i 26/98 - ispravka i "Službeni glasnik RS", broj 101/05 - dr. zakon), osim odredaba koje se odnose na pesticide i đubriva, a odredbe čl. 26. i 32. prestaju da važe 1. januara 2011. godine.

Stupanje na snagu zakona

Član 108

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", s tim što se odredbe čl. 52, 53, 54, 55, 60, 61, 62, 63, 64. i 65. primenjuju od 1. januara 2011. godine.

*****

- propis objavljen u „Službenom glasniku RS“ broj 41/2009 od 02.06.2009. godine, stupio na snagu 10.06.2009. godine

---

AKTIVA sistem doo, Novi Sad

Osnivanje preduzeća i radnji, Računovodstvena agencija, Poresko savetovanje
Propisi besplatno www.aktivasistem.com Obrasci besplatno

Misija, vizija, cilj

Profesionalnim pružanjem usluga najvišeg nivoa iz oblasti administrativno - ekonomsko - finansijsko - pravnog segmenta poslovanja, od osnivanja firme pa tokom celog njenog postojanja, na ekonomičan način omogućiti mikro i malim preduzećima i preduzetnicima da se u celosti posvete svojoj osnovnoj delatnosti, a administraciju da sa poverenjem prepuste Agenciji.
